MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

Šeštadienis, sausio 12, 1952 | ANTROJI DALIS

DRAUGAS

PART TWO | Saturday, January 12, 1952

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

NOBELIO PREMIJOS

JUOZAS LINGIS, Stockholmas

Vienos iš didžiausių ir įspūdingiausių iškilmių Stockholme yra Nobelio premijų įteikimas gruodžio 10 d. Šiųmetinių laureatų tarpe, laimei nebuvo nė vieno ligonio ar jau į grabą žengiančio — Taikos premijos laureatas nežiūrint savo 74 metų amžiaus yra vitalus ir sveikas kaip ridikas — užtat visi susirinko aukso ir diplomų atsiimti, o gal dar svarbiau — dalyvauti tose neužmirštamose iškilmėse; į tas iškilmes atvažiuoja laureatai su savo šeimomis.

Jau prieš kokią savaitę kitą prieš iškilmes pradeda laureatai rinktis. Vienas iš pirmųjų šiemet atvyko chemijos laureatas Seaborg, mat, jis yra kilimo švedas (jo tėvai vadinosi Sjoeberg), tat jis atvyko atlankyti savo giminaičių ir pakviesti juos į iškilmes.

Laureatų kalbos ir studenčių šokiai

Į Koncertų Rūmų didžiąją salę, kur premijos įteikiamos, susirenka visa mokslo išmintis ir didžiai pagarbi publika su karaliumi, karaliene ir visu karališku dvaru priešakyje. Kiekvienas laureatas pristatomas publikai Mokslų Akademijos atitinkamų sekcijų pirmininku, literatūros laureatas pristatomas Švedų Akademijos sekretoriaus, taikos premiją, kaip žinoma, įteikiama Osloje, Norvegijoje. Diplomus ir medalius atsiima laureatai tiesiai iš karaliaus rankų. Per ceremonijas patys laureatai nekalba, savo kalbas jie palieka iškilmingam rautui miesto rūmų auksinėje salėje. Šiemet savo padėkos "kalbą" visus sužavėjo literatūros laureatas Paer Lagerkvist. Šis kuklus, baikštus, nedidelis žmogutis vietoje kalbos — o iškalbingas jis nėra ir viešų kalbų vengia — paskaitė savo 1922 m. parašytą, bet tiek leidėjo, tiek jo paties užmirštą novelę "Mitas apie žmones". Tai pasakojimas apie pirmuosius žmones, kaip jie vieną rytą atėjo į žemę trumpai valandėlei, bet meilės stebuklo ir savo svajonių kupini tam pasauliui, į kurį jie pateko, jie pasiliko ten amžinai. Po iškilmingo rauto laureatus sutinka Stockholmo studentai tų pačių rūmų mėlynojoj salėj, kur laureatai šokinami ir užimami jaunų studenčių. Ir taip šokama ligi gaidelių. Ant rytojaus pats karalius užkviečia laureatus iškilmingiems pietums savo pilyje. Tuo ir pasibaigia iškilmingoji dalis. Po to laureatai skaito paskaitas iš savo srities įvairiose mokslinėse institucijose. Taikos premijos laureatas turi skaityti savo tradicinę paskaitą apie Norvegiją.

Kas buvo Nobelis

Kasmet minimas Nobelio vardas, tas vardas pasidarė net per populiarus, bet tikriausiai gal ne vienas, net ir iš laureatų, ne tiek jau daug žino apie patį donatorių bei tą jo garsų testamentą. Teisybę pasakius, apie Nobelį nieko daug pasakyti negalima, nedaug apie jį rašyta, jis nemėgo pompos ir vengė visokios viešumos, o jis buvo daug įdomesnis žmogus negu vien tik Nobelio parako ir dinamito išradėjas. Iš tėvų jis paeina iš Noebbeloev parapijos pietinėje Švedijoje, o nuo parapijos kilusi ir jo pavardė. Jo giminės tėvas vadinosi Oluf Pedersen (m. apie 1620 m.). Bet pagal ano laiko madą mokslus einą žmonės vadindavosi kilimo vietos vardais, o kad dar moksliškiau atrodytų — sulotynindavo jį. Taip Pedersono sūnus Peder Ulofsson pasidarė Petrus Olai Nebelius. Laikui bėgant nubyrėjo toji lotyniškoji galūnė ir pasiliko tik Nobel.

Premijos donatorius Alfredas Nobel (skaitant kirčiuoti antrąjį skiemenį) gimė 1833 m. Stockholme. Jo gyvenimas buvo įvairus. Nors ir labai silpnos sveikatos jau nuo pat mažens, Nobelis sualukė vistik garžaus amželio — 63 metų (mirė 1896 m.). Didžiąją savo gyvenimo dalį jis praleido svetur bebūdamas, jis ir mirė San Remo. Visa Nobelio gyvenimo prasmė, visos jo pastangos galima suvesti į tuos penkis punktus, kuriems jis savo testamente ir paskyrė po lygią savo kapitalo dalį. Jei pirmuosius tris punktus — mediciną, chemiją ir fiziką suvesti į vieną griežtųjų mokslų punktą, tai liks trys svarbiausios sritys, kurių ugdymą jis laikė pačiu efektingiausiu vaistu prieš visas žmonių negeroves — mokslas, dailioji literatūra ir taika. Jis nuolatos su didžiausia meile cituodavo Pasteuro žodžius, kurie kaip jis sakydavo, jam padarė neišpasakytą įspūdį: "Žinių stoka žmones išskiria, o mokslas juos vienija". Tat nenuostabu kad jis visą savo turtą tam kilniam tikslui ir paskyrė, giminėms nepalikdamas nieko, nes jo nuomone turėtų būti uždraus ti užrašyti giminėms palikimą. Didelius paveldėtus turtus jis laikė nelaime, paralyžium. Tokie turtai, anot jo, turėtų būti disponuoti bendriems reikalams. Taip jis ir padarė su savo kapitalu. Štai garsusis jo testamentas:

Nobelio testamentas

Aš, žemiau pasirašęs, Alfredas Bernhardas Nobelis, rimtai apsvarstęs pareiškiu, kad mano paskutinioji valia dėl tur to, kuris liks man mirus, yra sekanti:

Mano paliktas iškeičiamasis turtas turi būti paskirstytas sesekančiai: Kapitalas, kurį vykdytojai iškeis į užtikintus vertybės popierius turi sudaryti Fondą, kurio palūkanos kas metai turi kaipo premija būti išdalintos tiems, kurie tų metų bėgyje padarys žmonėms didžiausią naudą. Palūkanos padalinamos į penkias lygias dalis, kurių viena tenka tam, kurs fizikos srity padarys svarbiausią išradimą ar atradimą, antra dalis tam, kurs padarys svarbiausią išradimą ar pagerinimą chemijos srity, trečia dalis tam, kurs ką nors svarbiausia atidengs fiziologijos ar medicinos srityje, ketvirta dalis tam, kurs literatūros srity sukurs žymiausią veikalą idealistine

(Nukelta į 2 pusl.)

ELEGIJA

VLADA PROSČIŪNAITĖ

Dažnai pavydžiu jums, bičiuliai mano,
šiltų tėvynės meilės rimų,
nors kvapą tėviškės arimų
jaučiu kas nakt sunkiam sapne,
nors Kauno senmiesty regiu bažnyčių bokštus
ir Invalidų apeigas vakarines
girdžiu Vienybės aikštėje puošnioj, —
bet nežinau, kodėl jokioj dainoj
aš negaliu šiam sapnui rasti rimų
ir nedainuoju tėviškės arimų,
nei Invalidų apeigos Vienybės aikštėje puošnioj
nenuaidi dainoj.

Iš gilumos širdies pavydžiu jums, bičiuliai mano,
tylių elegijų arba patetiškų dainų
apie tą valandą, kai versime namų
taip jaukiai girgždančias duris.
Ir rodos jums — kažkas atris
nuo jūs pečių tremties likimo uolą,
ir sūnūs lyg galingi milžinai
tėvynėn parneša nūnai
ir išmintį ir jėgą raumenų...
Ak, tų patetiškų dainų
aš neretai jums tylią valandą pavydžiu...

O man vis rodosi nūnai —
tą valandėlę, kai
jokie į debesis besiremią kalnai
jau begalinių lygumų ramybės nebedrumstų,
ir kai gimtosios žemės grumstą
nedrąsiai vėl paliestų koja,
kai virš galvų pranertų suplasnojus
ir vėl lietuviškoji kregždė;
kai Dievo Angelą bažnytkaimio varpai
sodriu skambėjimu lydėtų per dirvonus
ir suskambėtų svirtis vėl lietuviškam viensėdy;
ir kai lėtai
nustos skambėję iš bažnytkaimio varpai,
ir paskutiniai skardūs dūžiai
papievių miglosna sukris,
tada — man rodosi — iš begalinės laimės pliš
krūtinėje širdis...

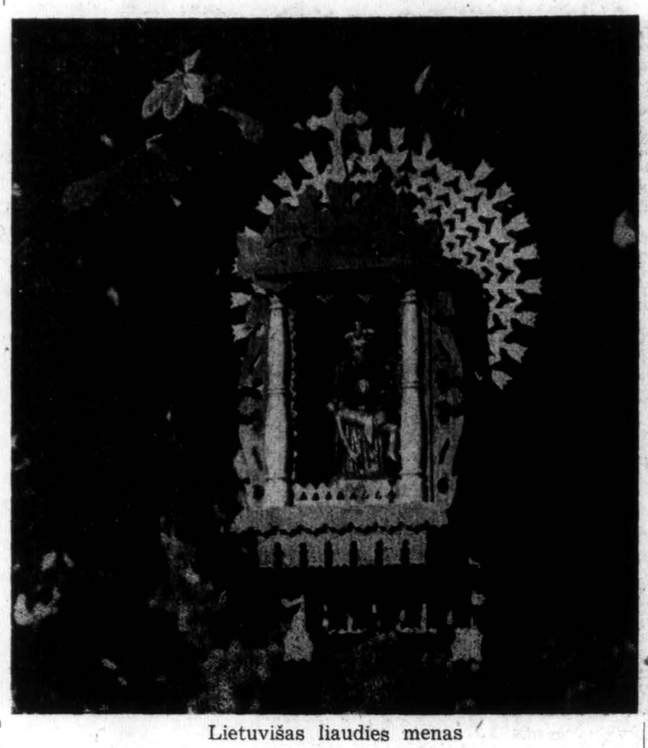

Lietuvišas liaudies menas

GIEDRIAUS "TĖVŲ PASAKOS"

DR. J. BALYS, Bloomington, Ind.

Kas domisi jaunimo literatūra, tas gerai pažįsta Giedrių ir jo grakštų stilių, kur nėra nei persūdyta, nei persaldyta, kaip tik skoningai išlaikytas saikas. Žmonių pasakas jis irgi jau nekartą bandė perteikti savo stiliuje: 1928 m. išleido "Tautos pasakas" ir 1930 m. gražią knygą tiesiog "Pasakų" vardu pavadintą, abi K. Šimonio iliustruotas. Dabar vėl naujas tos rūšies leidinys. "Tėvų Pasakos", spausdintas Vokietijoje 1951 m., pasiekė ir Ameriką.

Šioje knygoje randame 52 ilgesnes ir trumpesnes pasakas, sakmes, legendas ir pasijuokimus (anekdotus), supintus į margą vainiką. Kai kurios jų kelių puslapių, kitos trumputės, vos kelių pastraipų. Nėra ko bijoti ilgų pasakų: vaikai jas kaip tik labiausiai mėgsta. Atsiminkime, kad geras kaimo pasakorius vieną pasaką kartais pasakoja porą valandų, o klausytojams neatsibosta. Trumpas pasakojimas, nors jis būtų juokingas ar pamokinantis, vaikams paprastai nepatinka ir tiek.

Apie pasakų šaltinius sakoma: "Kai kurios mano paties girdėtos ir užrašytos (gaila, kad nepažymėta kurios. J. B.), maža dalis jų paimtos iš įvairių vadovėlių, o daugiausia iš dr. J. Basanavičiaus rinkinių. Šis rinkinys — ne mokslo reikalams, o tik pasiskaityti mokyklai ir visuomenei. Kodėl netinka mokslo reikalams? Šias pasakas ruošdamas daviau daugiau ar mažiau laisvės savo paties žodžiui. Kur man rodės pasakoje geriau bus ką pasakius kitu žodžiu ar sakiniu, sakiau nesivaržydamas saviškai. Tačiau pasakos turinys su visais epizodais likosi dažniausiai neliestas." (Įžangos p. XXII).

Dėl tokio elgesio bartis nėra ko: viskas atvirai ir aiškiai pasakyta. Kiek tie pakeitimai yra vykę, tai jau daugiau skonio reikalas: vieni daugiau mėgsta natūralų dalyką, kiti apdailintą. Visos pasakos lengvai skaitomos ir jos jaunesnis skaitytojams tikrai patiks, nors kai kurios jau bus jų nekartą girdėtos. Vaikai mėgsta klausytis tos pačios pasakos daug kartų, rečiau tą pačią kelis kart skaityti, tai įdomus psichologiškas reiškinys. Beje, pravartu būtų buvę paaiškinti retesnius žodžius, nes kai kurių ir suaugusieji nemokės tinkamai išaiškinti.

Pradžioje knygos yra "Keli žodžiai apie tautos pasakas" (p. V — XXII). Šita įžanga galėjo būti ir trumpesnė. Ji daugiau skirta suaugusiems, nuotaikingai parašyta, bet nevisi samprotavimai ten yra be priekaištų. Tvirtinimai "mokslininkų patirta, kad pasakos sektos ir kurtos kaip tik daugiausia moterų...Ir pasakotojos (pasakų sekėjos) dažniausiai senos moterys" (p. XIII) neatitinka tiesą. Mokslininkai kaip tik mano, kad pasakos pirmoj eilėj yra vyrų kūryba. Kas kita lyrinės dainos — jos daugiausia moterų sukurtos. Pasakotojų tarpe vyrų yra nemažiau, kaip moterų, tik moterys daugiau priverstos domėtis vaikiškomis pasakomis ir jas sekti, tačiau tikros vaikiškos pasakos sudaro, palyginti, mažą pasakų lobyno dalį. Didžioji pasakų dalis buvo sukurta ir skirta ne vaikams, bet suaugusiems, tik vėliau daugelis jų atsidūrė vaikų kampely, kai suaugusieji prasimanė kitokių pramogų.

Toje pačioje įžangoje stengiamasi išaiškinti kai kurių pasakų prasmė ir jų filosofija. Tai gana slidus kelias. Kai kur yra persistengta. Pasakojimas "Kur nakvosim" yra nelietuviškos kilmės, bet plačiai Europoje paplitęs ir pasiekęs net šiaurės Afriką. Tai aiškinamoji sakmė "Kaip šventas Petras nupliko" (mat, jis paveiksluose vaizduojamas plikas): išdykę vestuvininkai jį nupešė. Apaštalas Jonas paprastai ten visai neminimas (žiūr. tikrai liaudišką versiją mano "Skaitymų" I d. 75 psl.).

Iliustracijos nėra išmoningos, bet patrauklios ir gerai derinasi prie pasakų nuotaikos.

Reikia tikėtis, kad knyga savo paskirtį gerai atliks: bus mėgiama jaunųjų, kurie turės gražios pramogos ir gaus progos pasimokyti gero lietuviško stiliaus. Tik reikia, kad pirma susidomėtų vyresnieji ir jiems šią knygą parūpintų.

Tėvų Pasakos. Iš lietuvių liaudies pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. Giedrius. Iliustravo J. Kaminskas. Pirmosios knygos. PLB Vokietijos Krašto Valdybos Knygų Leidyklos leidinys Nr. 2. Išleista 1951. Spausdinta Memmingen'e. Tiražas 2000 egz. XXIII, 152 psl. Didesnio formato, kieti spalvoti viršeliai. Kaina $1.90.

— **Austrijos meno turtai,** vadinami Habsburgų meno rinkiniai, šiuo metu yra išstatyti Bostono meno galerijoj. Sekančiais metais po Velykų jie bus išvežti vėl į Europą, į Norvegiją ir Vieną, o paskui grįš į Innsbrucką, iš kur buvo paimti.

"EUROPA GRIUVĖSIUOSE"

JON. PETRĖNAS

Šiais metais knygų rinkoje pasirodė Antano Pusteto leidyklos Graze, Austrijoje, išleista vokiečių kalba knyga "Europa in Truemmern. Das Ergebniss des Kreuzzuges der Alierten" ("Europa griuvėsiuose. Alijantų kryžiaus žygio išdava").

Knygos autorius yra E. J. Reichenberger, gimęs 1888 m. Bavarijoje, Vokietijoj, vėliau pirmuosius kunigiškosios veiklos metus praleidęs Austrijoje, organizavęs katal. darbininkus, kūręs jų draugijas, redagavęs ir patsdaug rašęs darbininkams skirtuose laikraščiuose. Dėl šios socialinės savo veiklos daugelio jau tada pramintas "raudonuoju vikaru", E. J. Reichenberger nepatiko nacionalsocialistinio judėjimo žmonėms. 1938 m. jis laikinę užuovėją randa Paryžiuje, vėliau Londone, Kanadoje, kol pagaliau pasiekė JAV, dirbo pietinėje Dakotoje, o dabar gyvena Chicagoje.

E. J. Reichenberger, visą amžių kovojęs už teisingumą ir krikščioniškąją artimo meilę, savu laiku aštrių priekaištų dėl to padaręs hitlerinės sistemos šalininkams ir sekėjams. knygoje "Europa griuvėsiuose" dokumentine medžiaga pliekia alijantus, kurie ir pokariniu konferencijų nutarimais legalizavo ir pritarė masiniams ir žiauriems gyventojų trėmimams, jų turto atėmimui, nuožmiam karo belaisvių kankinimui etc. Autorius čia daugiausia vaizduoja jo tautiečių vokiečių patirtas skriaudas paliekant Čekoslovakiją, rytinės Vokietijos kraštus ar kur kitur. Tarpais jis pats vokiečių patirtas skriaudas lygina ar papildo ir su kitų tautų kančiomis,trėmimais, žudynėmis.

Knygos autorius, pav., keletą puslapių paskiria ir Lietuvos raudonojo teroro kančioms prisiminti: 292 - 297 psl. smulkiai aprašo Rainių miškelio žudynes, bolševikų kalintų lietuvių vežimą Rusijon, nuožmiąsias žudynes prie Čerevenės ir iš jų stebuklingu būdu ištrūkusį liet. kunį Petraitį, dabar gyvenantį Chicagoje (psl. 297). Žinias autoriui patiekęs JAV gyvenąs teologijos studentas, pirmajame bolševikmetyje sėdėjęs kalėjime ir 1944 m. palikęs Lietuvą, kurs dabar dėl saugumo savo namiškiams nenurodo tikrosios savo pavardės.

Perskaičius ir užvertus knygą "Europa griuvėsiuose", tikrai su autoriumi galima apgailestauti, kad kerštas ir neapykanta nemažina ir negali panaikinti vokiečių padarytųjų blogybių ar skriaudų kitoms tautoms, tačiau negalima ir taip galvoti: "visi kalti ir užmiršta artimo meilę, tik mes, vokiečiai, esame "nekalti avinėliai". Gera pažvelgti alijantų sąžinėn ir ieškoti juose krikščion. artimo meilės, tikresnio žmoniškumo tremtiniams, benamiams, lageriuose dusinamiems seneliams, bet ta pačia proga reikia neužmiršti nė vokiečių sąžinės, kurią slegia nemažesni žvėriškumo darbai...

FILMAS

Kas nėra skaitęs taip populiaraus jaunimo rašytojo Jules Verne pusiau fantastinių apsakymų? Kas jaunystėje nesigrožėjo jo "20,000 mylių jūros gelmėmis" ir pan. knygomis? Šią pastarąją nori pritaikyti filmai žinomasis Walt Disney, kuris jau nupirko filmavimo teises. Visas filmavimo darbas bus atliktas Disney studijose su artistais. Gyvenimas po jūra, kap. Nemo ir jo povandeninio laivo Nautilus nuotykiai, tikima, bus vieni iš spalvingiausių bet kada matytų ekrane.

— Aktorius Paul Muni, šiuo metu yra Europoje, kur tariasi su filmų gamintoju Roberto Rossellini, pastatyti filmą apie poeto Gabriel D'Annunzio gyvenimą.

— Shirley Temple, dar kartą pareiškusi, kad negalvojanti grįžti į filmų gyvenimą.

— Mort Briskin pavasarį pradės darbus filmo "The Son of a Great Man", kuris bus originalus pasakojimas apie Johann Straussą ir jo sūnų. Filme bus gausybė pačių populiariausių melodijų.

— Warner Bros., bendrovė atlieka paskutinius pasiruošimus sukimui filmo "The Miracle of Our Lady of Fatima", kuriame norės pavaizduoti žymiausiąjį šių laikų stebuklą, pradedant Nekaltosios pasirodymu trims piemenėliams 1917 metais.

— Vienas iš daugiausiai pelno atnešęs 1951 m. filmų yra "David and Bathsheba" — ištraukos iš Senojo Testamento. To filmo artistus — Gregory Peck ir Susan Hayward užangažavo kartu vėl naujam filmui "The Snows of Kilimanjaro".

— **"Dirvos"**, išeinančios Clevelande, leidimą netrukus numato perimti naujai įsisteigusi "Vilties" draugija.

— **Garbės daktaratą** suteikė Paryžiaus Sorbonos universitetas T. S. Eliot, žinomam šių dienų anglų poetui ir dramaturgui. Žinomos jo eilės Pelenų Diena, Keturi kvartetai, misterija Žmogžudystė Katedroj. Nobelio premininkas 1948 m.

— **Teisių garbės daktaratą** Londono universitetas šiomis dienomis suteikė princesei Elzbietai ir jos vyrui Edinburgo princui, kurie neseniai grįžo iš kelionės po Kanadą. 25 metų princesė laikoma jauniausiu garbės daktaru. Iškilmes atliko jos dėdė, universiteto kancleris.

Katalikų universitetas Meksikoje

Meksikos katalikai daro konkrečius žingsnius katalikiškam universitetui Meksikos sostinėj įkurti. Universitetas vadinsis "Universidad de America Espanola" (Ispaniškos Amerikos Universitetas). Jo pirmuoju rektorium bus kun F. Restrepo, S. J., iki šiol buvęs Kolumbijos respublikos kalbos akademijos viceprezidentu ir nuolatiniu akademijų tarybos nariu Meksikoje. Šito universiteto užuomazgą sudaro "Centro Cultural Universitario" prie valstybinio Meksikos un-to ir turi filosofijos, literatūros ir chemijos fakultetus. Dabar paskelbta, kad organizuojamas teisių ir sociologijos fakultetas. Universitetui vadovaus tėvai jėzuitai.

Žinojimas tik tada turi vertę kada jis tampriai susijęs su sąžine. —C. Doss

Nobelio premijos

(Atkelta iš 1 psl.)

kryptimi ir penktoji dalis tam, kurs daugiausia ir geriausia prisidės tautoms subrolinti, esančioms armijoms panaikinti ar sumažinti arba šaukiant taikos konferencijas. Fizikos ir chemijos premiją skiria Švedų Mokslų Akademija, fiziologijos arba medicinos — Carolinska Institutas Stockholme, literatūros — Švedų Akademija Stockholme, o už taikos pastangas — penkių narių komisija, kurią paskiria Norvegijos Stortinget (parlamentas). Pabrėžiu savo norą, kad dalinant premijas nebūtų atsižvelgiama į tautybę, taigi premiją gauna tas, kurs labiausiai nusipelnė, nežiūrint ar jis skandinavas, ar ne. Paryžius, 1895 m. lapkričio 27 d. **Alfredas Bernhardas Nobelis.**

Nobelio įstaiga

Šį testamentą parašė Nobelis pats savo ranka švedų klube Paryžiuje, visai neatsiklausęs jokio juridinio patarėjo — advokatų jis labai nemėgo — užtat testamentas pilnas įvairių formalinių trūkumų. Savo turtą jis užrašė, bet kam? Jis nurodė tik institucijas, bet nenurodė jokių taisyklių, kaip tas palūkanų fondas turi būti valdomas. Testamentas iššaukė labai daug ginčų, nes premijų dalintojams buvo sunku aiškinti testamentą donatoriaus dvasioje. Ginčai buvo likviduoti priimant švedų karaliaus kompromisinį pasiūlymą įsteigiant Nobelio Įstaigą (Nobelstiftelsen). Išnykus ginčams, buvo paruošti pagrindiniai įstatai, kuriuos švedų karalius galutinai patvirtino 1900 m. birželio 29 d., 1901 m. buvo jau paskirtos pirmosios premijos.

Priimtieji įstatai kiek nutolsta nuo testamento dvasios. Pagal testamentą premijos turi būti skiriamos tiems, kurie per tuos metus, už kuriuos premija skiriama, nusipelnė žmonijai. Bet prisilaikant testamento raidės, darbas būtų neįmanomas, nes kiekvienas išradimas ar literatūrinis veikalas negimsta per metus, premijas skiriančios institucijos turi sekti ištisą mokslų raidą ir mokslininkus bei dainius brandinti.

Premijos gali būti ir skaldomos, bet nedaugiau, kaip už du įvairius darbus, bet gali būti skiriamos keliems asmenims, prisidėjusiems prie premijuoto darbo. Premijos taip pat gal būti skiriamos institucijoms ir draugijoms. Jei kartais premija dėl kurių nors priežasčių neskiriama, tai pinigai atitenka Nobelio institutų mokskliniams tyrimams.

Nobelio paliktas turtas

Nobelio turtas jam mirus siekė apie 34,000,000 švediškų kronų. Metinių palūkanų dešimtoji dalis pervedama kapitalo sąskaiton, o likusieji padalinami po lygiai visoms penkioms premijoms, kurių 3/4 išmokama laureatui, o 1/4 skiriamas su iškilmių ruošimu susijusioms išlaidoms.

Kiekvienam Nobelio laureatui be skirtos piniginės premijos įteikiami dar diplomas, kur įrašomas trumpas premijos motyvavimas ir auksinis medalis, kurio vienoje pusėje yra donatoriaus paveikslas, antroje gi atitinkamas simbolis, lotyniškas įrašas bei laureato pavardė. Lotyniškasis įrašas yra dvejopas. Medalio už fiziką, chemiją, mediciną ir literatūrą įrašas: **Inventas vitam iuvat excoluisse per artes** (Išradimų menais padedama kilninti gyvenimą). Taikos premijos tekstas: **Pro pace et fraternitate gentium** (Tautų taikai ir brolybei).

Diplomai ruošiami kiekvienam laureatui kiekvieną kartą atskirai, jie specialiai iliustruoti ir įrišti. Gražiausias iš jų būna už literatūrinę premiją, jis įvairuoja kasmet, kiti maždaug yra šabloniški. Pvz. šių metų literatūros laureato Paer Lagerkvisto diplomui dailininkė inspiraciją sėmė iš laureato dviejų žymiųjų veikalų "Barabo" ir "Neužaugos". Kairiame puslapyje matome Golgotos sceną, susrinkusiųjų nuošaly matosi ir Barabas su savo dideliu randu skruoste, dešinysis puslapis vaizduoja neužaugą su savo šeimininkais kunigaikščiu ir kunigaikštiene Dodžų rūmų ir Kampanilės Venecijoje fone.

Philadelphijos simfoninis orkestras

Philadelphijos simfoninis orkestras 1952—1953 metų muzikos sezone numato suruošti 75 koncertus. Ypatingo dėmesio yra verti veikalai Verdi "Requiem" ir "Rey David" Honnegero. Taip pat simfoninis Baltimore orkestras į sekančių metų programą įtraukia vengrų komozitoriaus Bela Bartok veikalą "Mėlynbarzdžio pilis".

Vokiečių gydytojos misijose

Wuerzburgo gydytojų misionierių institutas šiomis dienomis vėl galėjo pasiųsti misijoms dvi gydytojas Bets ir Kohlhorn, kurios prieš karą jau dirbo Nigerijoje. Dabar jos sutiko išvykti misijų darbams į Pakistaną.

Norinčių vykti iš Wuerzburgo misijoms skaičius pakilo iki aštuonių.

Institutas praneša, kad jau pradėjo ruošti akušeres ir gailestingąsias seseles misijų darbams.

Domisi lietuvių kūryba

Universidad del Cauca (Kolumbijoje) konservatorijos direktorius L. C. Espinosa, kuris yra konservatorijos dviejų chorų — vaikų ir suaugusių — dirigentas, rodo nemažą susidomėjimą lietuvių liaudies dainomis. Su nemažomis pastangomis ir kitų ųpagalba išsivertęs lietuviškas dainas į ispanų kalbą įtraukė jas į vaikų choro programą, kurią išpildė gruodžio mėnesį įvykusiame koncerte. Minėtas muzikas su suaugusiųjų chorų pasirinko išpildyti Sasnausko "Requiem".

Meno ir literatūros akademijoje

Leonard Bacon, Peace Dale, R. I., ką tik liko su 5 kitais kūrėjais išrinktas į Amerikos Meno bei Literatūros Akademiją amžinu nariu (kiti 5 — vok. beletristas Thomas Mann, Nobelio premijos laureatas ir laureatė Pearl S. Buck, skulptorius Carl Milles, kompozitorius Douglas Moore ir architektas Frank Lloyd Wright) jie išrinkti vietoj mirusių (Sinclair Lewis, John Sloan, Walter Damrosch, John Adlen Carpenter, Edna St. Vincent Millay ir Agnes Repplier). Leonard Bacon yra gavęs 1941 metais garsiąją Pullitzer premiją (poezijos) už "Sunderland Capture", o šiemet — Ispaniškojo Instituto Servanteso Medalį.

Vargšų vaikai ir lietuvis muzikas

Popoyano miestas, Kolumbijoje, burmistrui vadovaujant, bendradarbiaujant auklėjimo, meno įstaigoms ir universitetui, pradėjo didelį vajų, vadinamą "vaiko vargšo — nino pobre" vardu. Paskaitos, nušviečiančios vaiko padėtį Kolumbijoje, jo mirtingumo skaičių ir priežastis, sudarė vajaus propagandinę dalį. Įvairios rinkliavos, kuriose dalyvavo visos Popayano mokyklos, rinkdamos iš savo mokinių senus rūbus, apavą, žaislus, tvarkydamos gautus daiktus, suteikė konkrečią ir gražią paramą. Gruodžio mėnesį didžiausioje salėje įvyko labdaringas viešas koncertas, kuriame dalyvavo viena žymiausiųjų Kolumbijos poečių — Marjia Vieira, deklamuodama savo eilėraščius ir Iz. Vasyliūno vadovaujamas Caucos Konservatorijos profesorių seks tetas.

Sasnausko giesmė ispaniškai

Č. Sasnausko "Skubink prie Kryžiaus" išsivertė į ispanų kalbą Šv. Sakramento tėvai savo bažnyčios pamaldoms pajvairinti. Jie savo žinioje turi Bellem — Betliejaus bažnyčią Popayane, kurioje kas sekmadienį, panašiai kaip Žaliakalnio bažnyčioje Kaune, celebruojamos šv. Mišios 12 valandą (pas kutinės), pajvairinant jas religine muzika. Vienuoliai turi gerų dainininkų ir vargonininkų, kurie studijavo savo gimtoje Ispanijoje ir kitose Europos valstybėse.

Goethes palikuonis — vienigas

Vatikano Spaudos Tarnyba patvirtino laikraščių paskelbtų žinią, kad artimiausiu laiku pats Šv. Tėvas suteiks kunigystės šventimus Rudolfui Goethe, vienam iš garsiojo vokiečių poeto Goethes palikuonių. Tai yra 70 metų senelis, buvęs protestantų pastorius, paskutiniu laiku perėjęs į katalikų tikėjimą.

Mirė kalėjime

Iš Hong Kongo pranešama, kad Siwanse vyskupas De Smedt yra miręs lapkričio 24 dieną komunistų kalėjime, ten išbuvęs 3 mėnesius. Būdamas 70 metų amžiaus, jis buvo areštuotas už tai, kad buvęs priešingas Tautinės Kinijos Bažnyčios steigimui.

Vokietijos darbininkai

Miunchene įvykusiame visuotinam susirinkime Vokietijos katalikai darbininkai nutarė 1953 metais rengti šiame mieste "Katalikų Socialinę Savaitę". Kaip žinoma, Miuncheno katalikų socialinė savaitė yra turėjusi labai platų atgarsį tiek Vokietijoje, tiek užsieniuose.

Užsisakykite "Draugą

TADO BALČIONO
PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
2156 W. 23rd St. Tel. YAr. 7-0841
Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Priimamos kainos, 1 metų garantija. Darbo val. 5—8 v. v. Šetad. 10—8 v.v.

J. P. VARKALA
ir
F. H. SADAUSKAS
(Public Accountants)
VALSTIJOS REGISTRUOTI AUDITORIAI
2401 West 63rd Street
CHICAGO 29, ILL.
WAlbrook 5-7711

AR PRADEDATE NAUJUS METUS TEISINGAI?

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

Vienintelis būdas padaryti šiuos metus geresniais, tai atidėti didesnę dalį savo uždarbio pas mus į taupymo sąskaitą.

Gausite gerus dividendus. Indėliai apsaugoti Federal Savings & Loan Insurance corporation iki $10,000.

O jeigu pasidėsi prieš sausio 10 dieną, tai dividendus gausi nuo sausio 1-mos dienos.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
UNIVERSAL SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION
1800 South Halsted Street

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
SAVINGS INSURED UP TO $10,000
PLANINGAS TAUPYMAS VISUOMET MOKA GERUS DIVIDENDUS!
Nelaukite — Pradėkite Taupyti Šiandien!
★
• Kiekvienas, kuris kas savaitę arba kas mėnesį taupo nors truputį, — taupo planingai.
• Taupyti reik įprast. Taupyk nors mažai, bet reguliariai.
• Nuo 1905 metų kiekvienam taupytojui Mutual Federal Savings moka gerus dividendus du kartu savo bánko knygutę.
• Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite į metus.
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. · Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. · Tel. Virginia 7-7747
Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro, Ketvirtad. nuo 9 v. ryto iki 8 val. vak., Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: Ofiso HE.4-6699. rez. CL.4-0955
DR. A. ALEKNAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

Tel. Ofiso VI.7-6383, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad ir sekmad. ofisas uždarytas šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE.4-5849, rez.HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 So. Western Ave.
VAL.: trečiad. ir šeštad., pagal susitarimą, kitomis dienomis nuo 2 iki 4 popiet. 7—9 vakare

YArds 7-3526 rez. FRontier 6-1874
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, nervų, vaikų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt.kamp.)
Rezid.: 4437 So. Rockwell St.
Val.: pirmad., ketvirtad. ir penktad 6 - 8; antrad. 2 - 4 ir 6 - 8; trečiad. 3:30 — 5 pagal susitarimą; šeštad 1-6.

Tel.: Ofiso WA. 8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v.
Šeštad. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p., Išskyrus sekmadienius.

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Of. GRovehill 6-4020, r. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL.: Nuo 2—4 v.p.p. ir 7—9 vak. trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. šeštad. nuo 2—4 popiet, trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12. Antrad. ir ketvirtad. 6:30—9 v. v. Šeštad. 10—2 ir 4—6.
Butas 1635 S. 48th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Trečiad. pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 Archer Ave., Chicago, Ill.
Tel. LAfayette 3-3210
VAL.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12—2:30
6234 Archer Road, Argo, Ill.
Tel. Summit 1580
VAL.: penktad. 3:30 iki 8 val. vak. šeštad. 3:30 iki 6 val. vak.

Tel.: Ofisa YA.7-5557, rez.RE-74966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak

Tel. Ofiso GR.-6-5399 rez.CL.-4-7082
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS — GYDYTOJAS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL.: 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak.
Treč. ir šešt. 2-4 p. p. Sekm. uždar

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell
Tel. PUllman 5-8277
VALANDOS: pagal susitarimą

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo 2 iki 4 v. treč.—pagal susitarimą.
Susitarimui skamb. GRo. 6-1321
jei neatsiliepia - VIncennes 6-3900.

Ofiso teleffonas VIrginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 4:00 v trečiad. ir sekmad. tik sustarus

Dr. Anthony A. RUDOKAS
OPTOMETRISTAS
4701 S. Damen Ave. Chicago 9, Ill.
VAL.: nuo 6 v.v. iki 9 v. vak., šešt. nuo 10 v. ryt. iki 6 v.v. išskyrus treč.
Šaukite—YArds 7-7381

Tel.: Ofiso YA.7-0554, rez. GL.3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras aukštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v.v. Sekmad. nuo 10 iki 12 v. dieną.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez.PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak
Šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel.: Ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v.v

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-182
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas is akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p.p.

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad., antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v.
Trečiad. uždaryta, šešt. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523 Platt Bldg.

Telefonas OLympic 2-4274
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 pp penkt. 3—6, 7—9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treč., šešt. 3—8 p.p. penkt. 10—12 ryte

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st. St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas Grovehill 6-3642

"Draugė" rasite vėliausių, geriausių žinių.

Plati ir labai įdomi programa!
Dalyvaus LINKSMIEJI BROLIAI su naujais ir nepaprastai aktualiais muzikiniais škicais, visus plakančiais beržinėmis rykštėmis.
Bausmės palengvinimui jauni dainininkai švelniai paliūliuos ir užglostys skaudamąsias vietas.

PIRMĄ KARTĄ ČIKAGOJE!
Šeštadienį, sausio mėnesio 12-tą dieną,
LIETUVIŲ AUDITORIJOS SALĖJE, 3133 South Halsted Street
ruošiamas didelis
ŠIUPINIO VAKARAS

Programos dalyvių skaičiuje — Kristina Bartulis, Alf. Brinka, R. Babickas, P. Mačys, Ant. Peškys, E. Radvila ir G. Velička.
Visi, visi pamatykite šią margą šupirio programą!
Po programos — šokiai. GROS BALIO PAKŠTO KAPELA.
Pradžia 7:30 valandą vakaro.

MAŽ. LIETUVOS PATRIARCHĄ MART. JANKŲ PRISMENANT

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO ŠVENTĖS PROGA

PR. ALSĖNAS, Kanada

Šiemet, sausio 15 d. didžios nelaimės ištikta lietuvių tauta mini 29-tąją metinę sukaktį nuo Klaipėdos Krašto atvadavimo. Tai svarbus ir didelis lietuviams istorinis įvykis, pro kurį tylomis negalime praeiti.

Prisimenant 1923 m. sausio 15 d., kuomet mūsų jūrinis langas į platųjį pasaulį — Klaipėdos uostas ir kraštas vėl buvo prijungtas prie pagrindinio kamieno Didž. Lietuvos, negalime neprisiminti vieno iš ryžtingiausių Maž. Lietuvos kovotojų, gavusio net to krašto patriarcho vardą, a. a. Martyno Jankaus asmens.

Torontiečiai lietuviai (Kanadoje) esame laimingi, kad turime savo lietuviškosios šeimos tarpe to didžiojo vyro kovos dėl lietuvybės liudytojus, artimuosius jo palikuonis: dukterį Elzę ir sūnų Kristupą Jankus.

Surasdamas minutėlę laisvo laiko, aplankau juos dažnai. Nu nešu lietuviškosios spaudos, kurios jie taip trokšta ir nuoširdžiai pasišnekame.

Artėjant Klaipėdos atvadavimo šventei, vieną pavakarį ir vėl atsidūriau M. Jankaus vaikų kukliame kambarėlyje. Šnekėjomės visokiausiomis temomis. Žiūrėjome anų gražių laikų nuotraukas, darytas Rambyno kalno papėdėje Bitėnuose, sklaidėme pageltusius "Lietuvos Keleivio puslapius ir mano žodžiai nukrypo į šviesiosios atminties a. a. Martyno Jankaus asmenį. Duktė Elzė ir aklasis sūnus Kristupas daug man apie jį pasakojo, staptelėdami ties vienu — kitu nors smulkiu, bet charakteringu jo gyvenimo epizodėliu. Tas prisiminimu nuotrupėles norėtųsi suvesti į visumą, jas apibendrinti ir patiekti lietuviškosios spaudos skaitytojams.

Truputis biografinių duomenų

Martynas Jankus gimė 1859 m. rugpjūčio 7 d. Bitėnuose, Pagėgių apskr., netoli istoriškojo Rambyno, prie pat mūsų upių tėvo — Nemuno kranto.

Tai labai graži vietelė. Antroje Nemuno pusėje tęsiasi neapmatomos lygumos ir Ragainės miestelis su augštais dirbtuvių kaminais ir senos pilies bokšteliai.

O kiek grožio teikia Rambynas, kurio vyriausiuoju sargu ir pranašinguoju žyniu Martynas pasiryžo būti iš pat mažens, sunku ir apsakyti!

Jankų gentkartė yra iš XVIII-tojo šimtmečio. Jo senelių buvę net venuolika brolių ir sesuo. Tėvas ir motina kilę iš Bitėnų.

Martyno tėvas dažnai pasakodavęs savo dviems sūnums apie nuolatines vokiečių pastangas ištautinti lietuvius, išguiti lietuvių kalbą iš mokyklų ir pan. Tokioje atmosferoje augo ir brendo Martyno lietuviškieji įsitikinimai ir ryžtingumas nepasiduoti vokiečių užmačioms. Jis puikiai išstudijavo Lietuvos istoriją, tiksliai susipažindamas su garbinga Lietuvos praeitimi, pažino gerai jos geografiją, pamėgo lietuviškuosius raštus, knygas ir t. t.

Dar didesnį įkvėpimą kovoti už lietuvių teises Klaipėdos krašte Martynas Jankus įgavo tada, kuomet jis aplankė Įsrutėje apsistojusį Dr. Sauerweiną, kuris jau anksčiau kovojo už vokiečių persekiojamas tautas. Tai buvę 1878 m. Dr. Sauerweinas tuomet Jankui patarės:

— Dirbkite, kovokite ir parodykite, kad jūs čia esate...

Šie žodžiai ir buvę Martynui Jankui lemiamos reikšmės credo. Nuo to laiko jis ir atsistojo — "Kaip ąžuols drūts prie Nemunėlio" — pasiryždamas kovoti ir laimėti.

Kelionėj po Didž. Lietuvą

Martynui Jankui dar neužteko prisimintų istorinių bei geografinių žinių apie Didž. Lietuvą. 1883 m. jis išsirengė asmeniškai kelionei po tą kraštą. Kelionės tikslas — pažinti tenykščių gyventojų padėtį, susipažinti su patikimais asmenimis, per kuriuos galėtų platinti lietuviškuosius raštus ir patyrinėti sąlygas: ar nebūtų galima pradėti leisti lietuvių kalba laikraštį.

Martynas Jankus iš kelionės grįžo, matyt, gerų įspūdžių kupinas, nes 1889 m. jau pirko lietuvišką spaustuvę. Viską tai darė, žinoma, skolon, nes ir pats pinigų neturėjo. Tos skolos jį ilgai vargino, nes spaustuvė, spausdinant tik lietuviškuosius raštus, duodavo tik nuostolių. Dalį skolų išmokėjo Martyno tėvas.

Tais laikais Martynas Jankus pradėjo pats rašyti ir leisti lengvo turinio knygeles. Jis išleido "Senoviškas lietuvių dainas", "Žiemos vakaro adynėles", "Burtininkų dainas", "Prūsų Lietuvos nusidavimus", "Lietuvos nusidavimus" ir kitokių apie 20 knygų. Be to, perspausdino ir padaugino visą eilę katalikiškų maldaknygių, nors pats būdamas nekatalikas.

Vieną iš tų maldaknygių, "Vainikėlį", ir šiuo metu Elzė Jankūtė turi, kaip retą prisiminimą jos tėčio anuometinių darbų. Parodė ir pasidžiaugė man apsilankius į jos kuklią buveinę Toronte. Tai itin graži katalikų maldų knygelė, minkštai viršeliais, gražiai apdaryta, palyginti, gražia lietuvių kalba atspausdinta ir turinti šitokias metrikines žinias: "Katalikų maldų knygelė "Vainikėlis". 1907 m. Bitėnai. Kašta ir spauda M. Jankaus."

Įdomi tos maldaknygės ir kelionė. Atspaudus, ji, matyt, pasiekė Didž. Lietuvos katalikus. O iš ten — nukeliavo net į J. A. V. Ištikus šių laikų nelaimei mūsų kraštą ir šelpiant Amerikos lietuviams savuosius brolius, patekusius į Vokietijos tremtį, kūno ir dvasios maistu — Flensburgo lietuvių stovyklon buvo prisiųsta knygų siunta, skirta tremtiniams mokslei viams. Jų tarpe buvo ir minėtoji maldaknygė. Stovyklos vedėjas pareiškė: "Ši knygelė turi atitekti tik Elzei Jankūtei, kaip brangus tėvo atminimas." Ji Elzei ir teko.

Sunkių dienų aplinkumoj

Grįžęs iš kelionės po Didž. Lietuvą, Martynas Jankus siela ir kūnu pasinėrė lietuviškajam darbe. Deja, tas darbas turėjo itin didelių sunkumų. Juk idealistų darbas niekad nebuvo ir nebus pelningas. Todėl jis bent kiek pakildavo materialinėj srity ir vėl smukdavo...

1909 m. jis parašė tyliu skundu dvelkiantį eilėraštį, užvardintą: "Nemunas sveikina Baltijos jūrą". Tai, bene, vieninte lis M. Jankaus eilėraštis, kurio tekstas išliko ligi šių dienų. Štai jis:

"Būk pasveikinta, Jūra Baltoji,
Nuo manęs ir kitų seserų!
Jūra, Neris, Šešupė mieloji,
Tave sveikin ir minios versmių.
Jūra, motina mano galinga,
Tu gintarais ir perlais grįsta,
Tu grožybių didžių stebuk-
/linga,—
Tavyje man ilsėtis vieta!
Aš per Lietuvą mielą keliavęs,
Taip labai ir didžiai pailsau,
Menk paguodos, bet verkti
/daug gavęs,
Pas tave atsilsėt atvykau."

Charakteringa, kad šį tėvo eilėraštį, nuvykus mán į svečius, gražiai interpretavo Jankaus aklasis sūnus Kristupas smuiko garsais. Jo verkiančio smuiko garsai smigo giliai į širdį ir tų garsų aš niekad neužmiršiu. Po to Kristupas dar pasmuikavo dainelę "Tykiai tykiai Nemunėlis teka" (vieną iš mėgiamiausių jo tėčio dainų) ir dar šį-tą...

Po Klaipėdos krašto prijungimo

Daug dirbo Martynas Jankus dėl lietuvybės, daug kentėjo ir vargo. Net devynius kartus jis buvo areštuotas 1914 m. prieš pat Kalėdas jis buvo išvežtas į Rusijos gilumą. Kelionėje nuo persišaldymo mirė jo tėvas, kiek vėliau — su šiuo pasauliu persiskyrė ir vienas sūnus, antras sūnus žuvo vokiečių — prancūzų fronte, o trečias — Kristupas — bedirbdamas spaustuvės darbą, dar prieš pirmąjį Didįjį Karą, susižeidė ir neteko regėjimo, tapdamas invalidu visam amžiui. Tačiau tas viskas neatbaidė M. Jankaus nuo lietuvybės darbo. Pagaliau, po 1923 m. sausio 15 d. M. Jankus jau galėjo džiaugtis savo darbo gražiais vaisiais. Klaipėdos kraštas buvo prijungtas prie lietuvos..

Deja, ta gražioji prošvaistė tęsėsi neilgai. 1939 m. kovo 22 d. agresingasis mūsų kaimynas — naciškoji Vokietija vėl atplėšė tą kraštą nuo tikrojo kamieno Didž. Lietuvos. Kovo 22 d. pavakariais stiprūs nacių kariuomenės daliniai užplūdo Klaipėdos kraštą, o jo padangę raižė lėktuvai, atžymėti naciškais ženklais...

Naujieji "svečiai" Jankaus sodyboje

Ligi tol M. Jankaus pastogėje nuolat lankydavosi lietuviškos ekskursijos. Džiugu seneliui Patriarchui buvo juos sutikti. Dėja, 1939 m. kovo 22 d. naktį jis susilaukė kitokių svečių. Tučtuojau prisistatė pas jį iš Berlyno Gestapo augštas pareigūnas su keturiais palydovais. Jie žinojo kur pirmiausia reikia savo žingsnius nukreipti...

Martyną Jankų gestapininkai rado savo darbo kambaryje. Jie kalbėję labai išdidžiai. Tačiau senutis Patriarchas jų nė kiek nenusigando.

Dukters Elzės teigimu, jo šeima net nugąstavo senelio laikysena. "Svečiams" išvykus, Martynas Jankus šypsodamasis tik tiek tepasakęs:

— O ką jie man gali padaryti? Nužudyti? Aš jau persenas, kad bijočiau tokios bausmės...

Štai, pasikalbėjimas tarp M. Jankaus ir gestapininkų:

—Žiūrk, seni, kad liautumeis dirbęs dėl kažkokios tai Lietuvos...

— O! Pervėlai man tai jūs pasakot. Aš esu perdaug senas, kad galėčiau persiauklėti...

— Betgi žinok, kad čia ne Lietuva. Šioji žemė yra mūsų

Tuo metu M. Jankus išsitraukęs iš stalčiaus labai seną "Lietuvos Keleivio" numerį ir ėmęs gestapininkams kaip žirnius berti statistines žinias, kiek procentų kurioj Prūsijos vietovėj gyvena lietuvių...

Gestapininkai nustebę žvilgčioję į vienas kitą ir nežinoję ką toliau sakyti.

Kažkurio gestapininko žvilgsnį užkliuvusi ant stalo gulėjusi nedidelė graži dėžutė, kurioje slėpėsi Italijos karaliaus dovanotasis Jankui augščiausios klasės Coronos ordėnas.

— O kas čia? — nustebęs paklausė gestapininkas.

— Tai Italijos karaliaus dovana — Coronos ordenas...

(Nukelta į 4 pusl.)

PELNYKITE DIDELIUS PINIGUS
pašvęsdami ½ valandos į dieną
AUGINKITE CHINCHILLAS

PIETŲ AMERIKOS CHINCHILLAS
Jūsų ateičiai
Geriausios kokybės veislės
6 iki 7 savaičių senumo
$100.00 už porą
Kiti nuo $1,000 iki $1,200 porai
Mes išlaikysime juos už nebrangią mėnesinę kainą
RUDY JOHNSON CHINCHILLA RANCH
39th Ave. and 53rd St.
Kenosha, Wisc. Tel. Kenosha 2-9276
Kiekvieną dieną ir sekmadieniais

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
visus mokesčius
cia sumokėjus
•
100% apdrauda
•
DRABUŽIAI
VAISTAI
ir t. t.
•
Jūsų giminės gauna be jokių iėmes išlaidų
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago
TEL. WABASH 2-9354
Atdara šeštadienį iki 1:30 popiet

SUNDAY NIGHT
DANCES
JOHNNY MARLOWE
AND HIS ORCHESTRA
MARINE BALLROOM
OF THE KEYMAN'S CLUB
4711 W. MADISON AVE.
Sponsored by the
ST. PHILIP ALUMNI
ADMISSION $1.00

MES NUOŠIRDŽIAI KVIEČIAME JUS ATSILANKYTI
ir apžiūrėti mūsų modernius įrengimus ir patalpas jums patarnauti
NAUJI OFISAI
GARY FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
19 West 17th Avenue, Gary, Indiana
Atdara Kasdien 9 iki 4, Šeštad. iki 12 val.
GARY FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
19 WEST 17th AVENUE
(Ankščiau buvo 9 West 7th Avenue)

used FURNITURE
Didelis Pasirinkimas Vartotų Baldų—

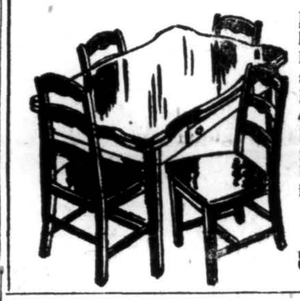

Įskaitant ir keletą naujausio modelio šaldytuvų; virimo ir apšildymo krosnių, skalbiamų mašinų, virtuvės setai; miegamo kambario setai; saliono setai ir valgomo kambario baldai; studio couches; visokių rūšių lovos ir matracai ir kiti baldai ir namų reikmenys, parduodami už labai prieinamą kainą. Galima pirkti išmokėjimui.
Lietuvių Krautuvė
850 W. 79th St., HU. 8-0353

Log Cabin Inn dabar pasiruošę jums patarnauti
• Geriausi gėrimai visame mieste
• Atsiveskite savo draugus ir susipažinkime
• Geras pasilinksminimas per visas šventes
7318 West 39th Street, LYONS, ILLINOIS

FOXTROT — JITTERBUG — WALTZ
"Kalėdos atėina tik sykį metuose. Tad mes pranešam jums aiškiai Metų pradžioj išmokite šokti." Duokite amžiną kalėdinę dovaną draugui ar giminei 10 val. privačių pamokė .. $29.75
Užsakykite dovaninį paliudijimą dabar! Pamokos gali prasidėti Sausio 1 d. Nuostabus naujas "Foot Pattern" metodas. "Įeikite šiandien...ir šokite šį vakarą".
BROOKS DANCE STUDIO
528 State Street Hammond, Indiana
Atdara nuo 1 val. p. p. iki 10 val. vakare Russell 2625
RUMBA — MAMBA — SAMBA — TANGO

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY

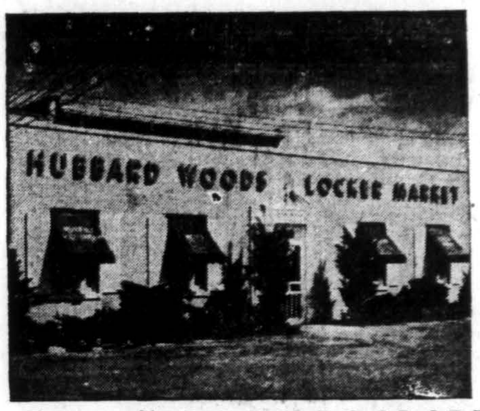

JŪSŲ UŽSAKYMAS DABAR!
PRISTATOMAS LAIKE LĖTESNIO PERIODO PO KALĖDŲ ŠVENČIŲ
JAUTIENOS RINKTINI ŠONAI
250 iki 350 svarų kiekvienas ..... sv. 69 ct.
Ši specialė žema kaina tegalima tiktai laikinai, kolei yra didelis galvijų pristatymas ir galimas tik todėl, kad mes norime palaikyti vienodą gamybą ir laikę po šventinio periodo, kada kiekvienas (tik ne mes) nori atsigauti.
AUGŠČIAUSIOS RŪŠIES U. S. PRIMA BEEF IR LAIMĖJĘ PRIZUS
Parodoje jautiena dabar yra galima gauti ketvirtadaliais ir šonais (pusė)
Išmokėjimo sąlygos tik $10.00 rankpinigių ir $3.00 į mėnesį. Šaldytuvai nemokamai per 30 dienų
Priruošti kepimui, išdarinėti
KALAKUTAI ..... sv. 69 ct.
Rinktinės
VERŠIO KOJOS ..... sv. 79 ct.
Hind Saddle rinktinė ir
PRIME AVIENA ..... sv. 89 ct.
12 iki 14 svarų šviežia
KIAULIENOS NUGARA ..... sv. 49 ct.
(Supiaustyta, tinkamai supakuota, skubiai užšaldyta)
Prime Sirloin
ACED STEAKS ..... sv. $1.15
Šviežios
VIŠČIUKŲ KEPENYS ..... sv. 98 ct.
Geltoni
VIŠTIENOS TAUKAI ..... sv. 98 ct.
Hubbard Woods Locker Market
65 Glencoe Rd. Hubbard Woods at Scott & Linden
priešais Chas. A. Stevens
Smulkmenomis — Urmu — Ketvirtimis ir Pusėmis
Visi telefonai GLENCOE 2598
Pakankamai vietos automobiliams pasistatyti nemokamai

GARY HOTEL... PARDUODAMAS
• 250 akcijų Common Stock ... $50 net
• Dividendų moka ... $2.50
• Duoda.... 5%
Čia investuosite į puikią nuosavybę su gerom pajamom už jūsų pinigus. Minimum parduodamos 25 akcijos.
H. W. McKinney, Mgr.
SILLS FAIRMAN & HARRIS, INC.
824 Gary National Bank Building. GARY, INDIANA. Tel. Gary 7621

Pradedant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėj pelnė ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų ... nežiūrint sąskaitos balanso...
DABAR... nuo Liepos 1 d.. mūsų dividendas tapo pakeltas net 25% ... Vadinas, mūsų taupytojai šiandien uždirba daugiau negu bile kada pirmiau... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdraustą apsaugą... ir draugiškiausią patarnavimą.
District Savings and Loan Association
3236 South Halsted St.
Our Future Home
Jos. M. Mozeris, Secretary

Mart. Jankus

(Atkelta iš 3 pusl.)

— Už ką tu jį gavai?...

— Hm... — šyptelėjęs Jankus. — Galbūt už... ilgą barzdą. — atšovęs Jankus.

Gestapininkams toks atsakymas buvęs kartus ir neskanus. Tačiau... ką gi su seniu padarysi?... Juk Jankui tuo metu buvo 81 metai amžiaus.

Taip pakamantinėję, gestapininkai išvyko, net kratos nedarę. Nors vienas iš jų tarpduryje išsitaręs, jog reikėję padaryti kratą...

Ir gerai, kad nesusiprato. Po papke ant rašomojo stalo gulėję visų Prūsijos lietuvių veikėjų sąrašai...

Jankus išvyksta į Kauną

Išvykus nekviestiesiems svečiams, M. Jankus savo šeimai pasakęs:

— Vis dėlto aš išvykstu į Kauną. Jie man niekad neduos ramybės...

Taip jis ir padarė. 48 valandas po nacių įžygiavimo į Klaipėdos kraštą, naujasis Vokietijos — Lietuvos rubežius dar nebuvo saugojamas. Buvo leista išvykti Lietuvos tarnautojams, jų šeimoms ir kitokiems pareigūnams. Kovo 23 d. išvyko ir M. Jankus. Buvo taip susitarta: jeigu senelis laimingai pervažiuos sieną, Kauno Radiofonas transliuos Jankaus mėgiamiausią plokštelę "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka". Šeima girdėjo tos plokštelės transliavimą keletą kartų ir tai buvo gera žinia...

Senelis Martynas Jankus gyveno Kaune, Auštaičių gatvėj. Iš tenai jam buvo leista grįžti į numylėtus Bitėnus tik tada, kuomet jau visiškai subraškėjo Vokietijos karinė galia ir 2-rasis Pasaulinis Karas artėjo į pabaigą.

Dėja, Bitėnuose seneliui Jankui labai trumpai teko pabūti. Jis grįžo į mielą Tėviškę 1944 m. vasarą. O po to — kaip ir visų kitų lietuvių — jo kelias į tremtį — Vokietijoj.

Jo palaikus priglaudė Flensburgo miesto kapinės. Ant jo kapo nūdien stovi kuklutis nedidelis balto akmens paminklas, su tokiu įrašu:

A. A.
Mažosios Lietuvos Patriarchas
Martynas Jankus
gimęs: 7. VIII. 1859 m.
miręs: 23. V. 1946 m.
Flensburge.

Jo palaikai laukia kada juos priglaus Rambyno kalno papėdė ir Mažosios Lietuvos žemė, kurią jis taip labai mylėjo ir dėl kurios tiek daug dirbo.

Pranaitis, Talmudo tyrinėtojas

Jau 35 metai šiemet suėjo, kaip mirė Justinas Pranaitis. Ne tik lietuviuose jis buvo žinomas, bet ir lenkai bei rusai buvo išsivertę jo garsiąją knygą apie krikščionis žydų talmude. Jis taipgi bendradarbiavo lietuvių periodinėje spaudoje: "Lietuvių Laikraštyje", "Vienybėje" ir kituose laikraščiuose. Kun. J. Pranaitis buvo gimęs 1867 m. liepos mėn. 19 d. Kapčiamiestyje, o mirė 1917 m. pradžioje (sausio ar vasario mėn. 11 d.). Mirė Petrapilyje.

Persekiojimai Kinijoje

Agentūra FIDES savo paskutiniame biletenyje praneša, kad Kinijos Katalikų Bažnyčioj šie metai bus atmintini kaip vieni iš skaudžiausių. Stengdamosi įsteigti tautinę, nuo Romos nepriklausomą Bažnyčią Raudonosios Kinijos vyriausybė be pasigailėjimo naikina anksčiau klestėjusias katalikų misijas Kinijoj. Vien anais metais nuo sausio iki gruodžio mėn. Kiniją turėjo palikti 1240 misionierių užsieniečių, kurių tarpe 18 vyskupų, 530 kunigų, 40 broliukų mokytojų ir 650 seserų vienuolių. Trėmimai dar toli gražu nesibaigia. Kinijos kalėjimuose šiandien yra uždaryti iš viso 22 vyskupai ir mažiausia 300 kunigų, brolių bei seserų vienuolių vietinių ir užsieniečių, visi apkaltinti "priešvalstybine veikla". Šiuo laiku Kinijoj veikiančių užsieniečių misionierių skaičius dar siekia 1,600 kunigų, 100 brolių ir 600 seserų vienuolių.

Naftos klodai Ispanijoj

Dienraštis "La Opinion" paskelbė, kad Ispanijoj Valdepenas apygardoje, garsioje savo vynais, esą surasta naftos klodų. Kaikurie specialistai mano, kad Valdepenas vyno kartumas gal būt, bus kilęs iš to, kad šios apygardos žemė persunkta žibalu.

Jei pasirodys, kad Ispanijos žemė turi daug naftos, tai ji bus garsi ne vien savo vynais, bet ir savo "oro negro" (juodu auksu), kuris šiais laikais krašto gerovę labiau pakelia, negu aukso kasyklos.

Dail. Šklėrių prisimenant

Tapytojas ir skulptorius Kajetonas Šklėrys mirė Kaune, 1937 m. sausio 14 d., taigi šiemet 15 m. sukaktis nuo jo mirties. Kilimu jis buvo svedasiškis, iš Kunigiškių. Gimęs 1876 m. liepos 27 d. Jo pamėgtoji tapybos šaka — akvarelės. Dėstė Meno Mokykloje. 1936 metais Kaune buvo suruošta jo kūrinių pomirtinė paroda.

Naikinamų tautų balsas

Naujorke gyvenančių vengrų Tautinės Sąjungos pirmininkas mons. Bela Varga prezidentui Trumanui įteikė memorandumą, kuriame kaltina vengrų komunistinę vyriausybę ir sovietų Rusiją dėl vengrų tautoje vykdomo genecido. Toki memorandumai, įteikiami atskirų naikinamų tautų vardu, yra drauge ir visų komunizmo pavergtų tautų pagalbos šauksmas, neduodąs nurimti laisvojo pasaulio sąžinei.

Užeikite ir susipažinkite su

COURTESY MOBIL SERVICE

Po vadovybe
JOHN BRISCOE

24 val. "towing" patarnavimas
Lengvi pataisymai
Stabdžių pataisymai
Aliejaus pakeitimas
Motoro "tune-up"
Ištepimas. Plovimas

Visi MOBIL produktai

Atvykite dabar, gausite geriausią, mandagiausią patarnavimą
Pietvakarinis kampas

GRAND IR BUTRICK
Waukegan, Illinois
Ontario 3170 **Ontario 1710**
Atdara kasdien 7 v. r. iki 11 v. v., sekmad. 9 v. r. iki 10 v. v.

Mes taisome [illegible] mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai [illegible]. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų

SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ ARCHER AVE.

Sovietų genocidas

"New York Times" kalba apie tautų naikinimą komunistų valdomuose kraštuose, sakydamas, kad tai yra pažeidimas Jungtinių Tautų priimtos tarptautinės genocido konvencijos. Anapus geležinės uždangos — rašo toliau laikraštis — tautos yra barbariškai naikinamos. Milionai yra ištremti iš savo namų. Mirusiųjų, išblaškytų, pagrobtų ir deportuotų skaičius nuolat auga. 20,000 graikų vaikų, kurie jau prieš keletą metų buvo pagrobti, šiandien yra dingę visai be žinios. Vengrai pabėgėliai turi žinių, kad nuo šių metų gegužės mėn. apie 70,000 jų tautiečių buvo deportuoti ir pasmerkti tokioms gyvenimo sąlygoms, kurios reiškia netolimą mirtį.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

VAIKUČIAI!

Kalėdų Senelis, nesuskubdamas aplankyti visų Jūsų prieš Kalėdas, susitarė su paštu, kad **"Meškiuką Rudnosiuką"** galėsite gauti ir po švenčių. Taigi, Kalėdų Senelis laukia vaikučių adresų su priedu — $2. Ši puiki knyga bus Jums tuojau pasiunčiama tiesiai į namus.

Užsakymus siųsti: J. KAPOČIUS, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

"MEŠKIUKO RUDNOSIUKO" taip pat reikalaukite ir pas platintojus, kurie knygą gavo iš Kalėdų Senelio, kad ja aprūpintų visus mūsų geruosius vaikučius.

RAY'S PLACE
dabar aptarnaus jus su geriausiais gėrimais. Atvykite kartu su savo draugais. Atdara visą naktį
923 WASHINGTON STREET
WAUKEGAN, ILLINOIS RAYMOND KRAFT

GĖLĖS!
Visokiom progom: vestuvėms, laidotuvėms ir pobuviams
Mūsų specialybė — stalams puokštės, korsažai, gražios pintinės
GERTRUDE'S FLORAL SHOP
3219 East 85th Street **REgent 4-1250**

Ar jums yra reikalinga pagelba?
Ar jieškote specialios palaimos?

Leiskite ŠV. PANELEI ir Didžiajam Šventajam Antanui maldauti už jus!

Melskitės su pasitikėjimu prie Švenč. Panelės Marijos, visų malonių dalintojos, ir prie Šv. Antano iš Paduos, Stebuklų darytojo.

Paprašius siunčiamas vanduo iš Liurdo ir relikvijos iš Šv. Antano karsto. Nesvarbu, kokia yra jūsų bėda arba noras, prisidėkite prie Novenos maldų ir giedotinių Šv. Mišių, aukojamų per visus metus prie Šv. Panelės Grotos Liurde ir prie Šv. Antano šventovės. Jie tikrai prašys už jus ir už jūsų mylimuosius, kad jų norai išsipildytų.

Tik Danguje mes sužinosime tuos gerus darbus, gautus per Šv. Panelės ir gerojo Šv. Antano maldas, nes ten nėra geriems darbams ir meilei dėl mūsų apribojimo. Mes tik privalome prašyti su pasitikėjimu ir pasiaukojimu.

Kiekvieną antradienį (Šv. Antano Dieną) giedotos Šv. Mišios ir Novenos maldos yra kalbamos žymaus stebuklų darytojo garbei. Taip pat kiekvieną šeštadienį nuolatinė NOVENA giedotų Šv. Mišių yra laikoma prie Šv. Panelės Grotos jūsų intencija. Prisidėkite ir jūs prie mūsų šiose maldose namie arba jūsų bažnyčioje. Galite pradėti bet kuriuo laiku: vartokite žemiau paduodamą formą dėl jūsų intencijų.

Aš noriu prisidėti prie Novenos maldų ir giedotų Šv. Mišių. Aš įdedu savo intencijas ir prašymus prie ☐ Šv. Panelės ir/arba ☐ Šv. Antano.

☐ Už taiką ☐ Už atsivertimą ☐ Vietą gyventi
☐ Prašant sveikatos ☐ Darbo reikalu ☐ Skaistybę
☐ Laimės ☐ Finansinės pagelbos ☐ Padėkojimas

☐ Prašau prisiųsti stebuklingo vandens iš Liurdo
☐ Prašau prisiųsti relikvijų nuo Šv. Antano karsto

Speciali intencija ....
Vardas .... Aukoja $..........
Adresas ....

Siųskite šiuo adresu: Franciscan Fathers, Box 66—31st St. Sta. Detroit 10, Mich.
Siųskite šiuo adresu: Franciscan Fathers, Box 66—31st St. Sta. Detroit 10, Mich.

Dėmesio, namų savininkai!
PAGE OIL HEATING SERVICE
Gaso ir aliejaus šildymo pakeitimai
Nemokami apskaičiavimai
Mes vykstame bet kur
Telef. Downers Grove 4432

TELEVIZIJOS IR RADIJO
TAISYMAS — PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted Street

Užsisakykite baldus
tiesiai iš lietuvių dirbtuvės
Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldyšių baldus, namų reikmenis: saliono setus, miegamųjų setus ir kitus baldus.
ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAfayette 3-3516
Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageidaujate, galėsime duoti ir kreditan.

PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIMESNIŲ DISTANCIJŲ
TURIS ILGĄ PATYRIMĄ
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WAlbrook 5-9209

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMU
ir įvairių daiktų pervežimus
Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto.
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DAnube 6-3245

GĖLIŲ GRAŽIŲ
PIRKITE IŠ GUŽAUSKŲ
6901 So. Wentworth Avenue
Beverly Hills Floral Co.
STewart 3-2454
HUdson 2-2224

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. iki PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.
Chicago 29, Ill. Tel. HEmlock 4-2613
7121 SO. ROCKWELL ST.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Pres.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
Raštinė atidaryta kasdien nuo 8 val ryto iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 3 val. vak.

JAU PASIRODĖ

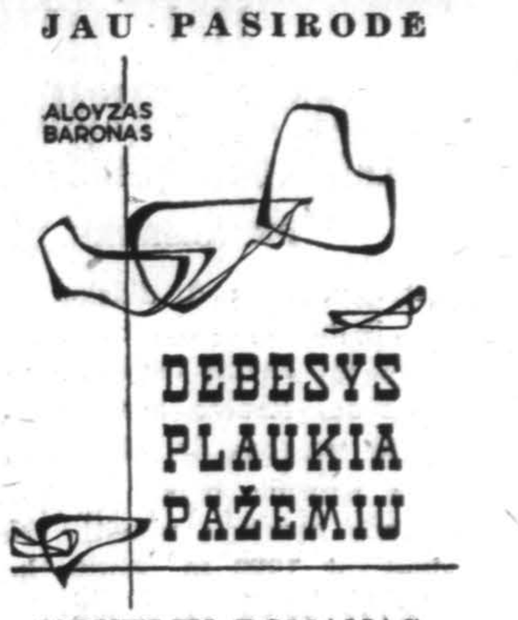

NOVELIŲ ROMANAS
224 pusl. Kaina $2.50.
Užsakymus su pinigais siųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, Ill.

Z-G HERBS, MED.

VISUR ŽINOMI VAISTAI, rūpestingai rankom sutaisyti pagal originalius receptus iš Europos.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 17, tonikas viduriams reguliuoti. Pagyviną sustingusią sistemą. Greitas, bet švelnus saugus ir gelbsti. Kaina $1.12

Z-G ŽOLIŲ ARBATA Nr. 2 — palengvina arthritį ir reumatą. Tūkstančiai patenkintų vartotojų. Kaina $1.37.

Arbata Nr. 39 — ramina nervus. Miegosi be pilsų. Kaina $1.37

Arbata Nr. 78 — gelbsti aukštą kraują, išimdama nereikalingą skystį iš kraujo ir raumenų. Kaina $1.37.

STANIS ANALGESIC SALVE— Greita šiluma palengvina skausmus raumenyse. Kaina $1.25.

Z-G STANIS COMPANY
2822 ARCHER AVE.
Chicago 8, Ill. Dept. D.

SOTUS ALKANAM PADĖKI
Per AID OVERSEAS, Inc.
3133 S. Halsted St. **Chicago 8, Ill.**
Tel. DA. 6-3859

Aid Overseas Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida. Pristatoma laike 15-20 dienų.

Siuntinys Nr. 1 — $6.70
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenuoto bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.60
B. 20 sv. cukraus $4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. balt. kviet. miltų $2.50
B. 20 sv. balt. kviet. miltų $3.90

Siuntinys Nr. 10 — $6.50
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. degintos kavos
2 sv. margarino
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12 — $6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 14 — $5.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus

1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 24 — $11.50
5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% riebumo
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 25
B. 5 sv. gryn. kiaulinių taukų — $5.25
C. 15 sv. gryn. kiaulinių taukų — $8.00

Siuntinys Nr. 93 — $8.50
5 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
2 sv. šokolado
2 sv. kakavos

Siuntinys Nr. 94
B. 8 sv. bičių medaus — $5.00
1 5 sv. margarino — $3.70

BUSINESS SERVICES

YOUR TAX RETURN
(PAJAMŲ MOKESČIAI)
Ekspertų paruošiami **$1** už tūkstantį
No delay — Confidential — Efficient
C. J. SCHUH Associates
(Įsteigta 1919)
10 North Clark St. (arti Madison)
CEntral 6-9812 susitarimui.

TUCK POINTING BIZNYJE
JONAS CONRAD
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui prisijus kreipkitės: **J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177**

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIJO
APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas.
Aparatai nemokamai paimami ir pristatomi į namus.
Darbo valandos: 6 v.v.—10 v.v. Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco. Tel. YA 7-1099

STASYS FABIJONAS.
PERKRAUSTOME BALDUS
PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
Patarnaujame gerai ir pigiai
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

SKELBKITĖS "DRAUGE"

MES MOKĖSIME
$ **3½%** metams birželio 30, 1952 $
Indėliai apdrausti iki $10,000.00 pelno jums pinigų už jūsų sutaupas
WATTS SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1652 E. 103rd St.
LOS ANGELES, 2 CALIFORNIA
LO 6-4840
$ Prašau priimti šiuos $25 mano taupymo sąskaiton $
Vardas ....
Adresas ....
Miestas .... Valstybė ....

3½%
PER ANNUM WILL BE
PAID ON *ALL* SAVINGS

BIRŽELIO 30, 1952
KALIFORNIJOJE

Kiekvieno taupmenos apdraustos iki $10,000 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Pilni procentai apmokami nuo 1-os visoms taupymo sąskaitoms pradėtoms iki 10-tos mėnesio dienos.

MŪSŲ TURTAI
SIEKIA VIRŠ
24
MILIJONUS DOLERIŲ

"Drauge" rasite vėliausių, geriausių žinių.

Biznieriams apsimoka skelbtis "Drauge".

TAUPYKITE ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki $10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą.

KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.

KUR 27 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — $7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6236 South Western Avenue GRovehill 6-7575
J. PAKEL — Prezidentas

ATIDARYKITE TAUPYMO SĄSKAITĄ PAS MUS IKI SAUSIO 10 DIENOS

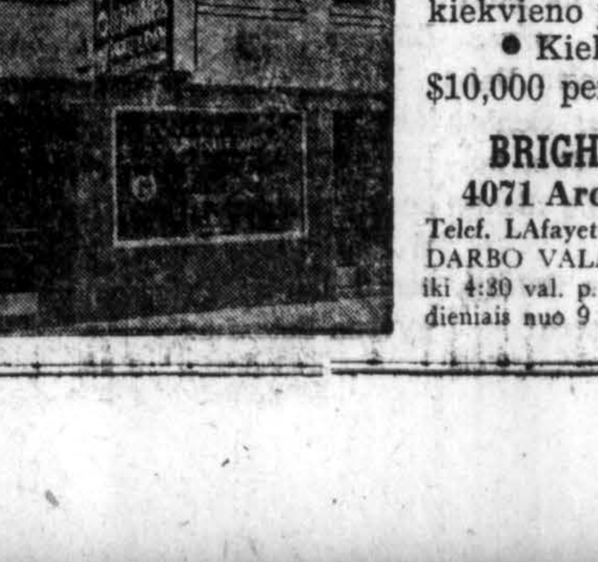

ir dividendą skaitysime **nuo 1 dienos mėnesio.**

- Vertingas dovanas duodame tiems, kurie atidarys naują sąskaitą iki sausio 10 d. 1952 metų.
- Per pereitus 37 metus, nepraleidome nei vienos dividendų išmokėjimo dienos, ir indėlius išmokėjome ant kiekvieno pareikalavimo.
- Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000 per F. S. and L. Ins. Corp., Washington, D. C.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave. (į vakarus nuo California Avenue)
Telef. LAfayette 3-8248 Charles ZEKAS, Secretary
DARBO VALANDOS: Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4:30 val. p. p. Trečiadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos ir Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakare.

Sovietiniai muzējai propagandos tarnyboje

P. ŠEŠTAKAUSKAS, Chicago, Ill.

Sovietų Rusijos sistemoje ma žiausias dalykas tarnauja propagandos reikalams. Pradedant nuo pastatyto naujo namo, iškasto kanalo ar požeminio trau kinio įrengimo, sovietinis propagandistas išnaudos visu šimtu procentų socialistiniams pa sisekimams išpopuliarinti.

Neužmiršti įkinkyti į tą pro pagandą ir sovietiniai muzējai. 1940 m. per Kalėdas man te ko aplankyti Maskvos ir Leningrado muzējus, iš kurių susidariau vaizdą, kad sovietiniai muzējai pilnai išlaiko politbiuro siekius ir išpildo jiems pavestus propagandinius uždavinius. Pavestasis darbas atliekamas aiškinant eksponatus ir per tą aiškinimą viskas nukreipiama į pasaulinės revoliucijos įvykdymą, o dar dažniausiai prieš kurią nors svetimą valstybę, kurios neapykantai pagal Stalino liniją reikalinga žmones nukreipti.

Tas darbas jiems sekasi gerai, nes muzējai yra pigiausia lankymo vieta, tad lankytojų būna labai daug. Visi aiškinimai yra bendro sovietinio stiliaus: proletariato išlaisvinimas iš kapitalistinio pavergimo ir dielis pasisekimas "genialiam" Stalinui vadovaujant Sovietų Rusijoje.

Maskvos ir Leningrado muzējai

Mano aplankyti muzējai Maskvoje:

1. Istorinis muzējus, 2. Raudonosios Armijos muzējus, 3. Tretjakovo meno paveikslų galerija, 4. Revoliucinis muzējus, 5. Tautų muzējus, 6. Technikos muzējus, 7. Puškino paroda, 8. Lenino muzējus, 9. Darvinizmo muzējus, 10. Moderniojo meno muzējus, 11. Romanovų muzējus.

Leningrade: 1. Artilerijos istorinis muzējus, 2. Ermitažas, 3. Rusų muzējus, 4. Antireliginis muzējus.

Aplankius pagrindinius Sovietų Rusijos muzējus, galima būtų juos paskirstyti į dvi grupes:

a) Propaguojantieji grynai komunistinės revoliucijos įgyvendinimą visame pasaulyje ir

b) Parodantieji visus buvusios caristinės Rusijos imperialistinius pasisekimus.

Lenino žodžiai

Visi muzējai tarnauja velikorusiškojo imperializmo tikslams, tik vieni iš jų pridengti raudonąja skraiste.

Man prisimena Lenino žodžiai, pasakyti Leningrade 1917 m. susirinkusiai miniai iš Kšešinskos namo balkono, kad velikorusai istorinėje praeityje buvo atlikę didelius žygius, kaip Aleksandras Nevskis ir kt.; nemažesnius teks atlikti ir ateityje.

Iš pasakytų Lenino žodžių susidaro aiški išvada, kad bolševikai neatsisakė nuo praeities caristinės Rusijos ekspansijos ir kad pavergtoms tautoms primetimas velikorusiškos hegemonijos bus ir pas bolševikus pagrindinis dalykas.

Prieš 34 metus pasakyti Lenino žodžiai stropiai įgyvendinami. Visose pavergtose tautose eina rusinimo banga ir primetama velikorusiška hegemonija.

Iš mano aplankytų muzējų aš atskirai kiekvieno nenagrinėsiu, apsistosiu prie atskirų muzējų charakteringiausių vietų.

Raudonosios Armijos muzējuj

Raudonosios Armijos muzējus pavaizduoja visus Raudonosios Armijos žygius prieš baltuosius ir ypatingai propaganda nukreipta prieš Lenkiją, Suomiją ir Rumuniją. Visų suminėtų valstybių išstatyti eksponatai su labai ciniškais paaiškinimais. Iš Lenkijos kariuomenės išstatytų kariškų uniformų nemažai yra karo kapelionų liturginių drabužių prie kurių uždėti parašai maždaug taip skamba: "Buržuazinės Lenkijos karo kapelionai auksu papuoštais drabužiais mulkino iš darbininkų kilusius kareivius". Daug kitų kariškų atributų, kuriems aiškintojas nepagaili daug pašaipos.

Nemažas skaičius eksponatų iš Suomijos. Čia parodyta ištisa eilė eksponatų, kurie rišami ne tik su Suomija, bet ir Ameka bei kitomis valstybėmis. Aiškintojas tvirtina klausytojams, kad Suomija karą su Sovietų Rusija pradėjusi ypatingai Amerikos remiama ir inspiruojama, kad su Suomijos pagalba kapitalistai norėję sunaikinti Sovietų Rusiją.

Sovietų Rusijos su Suomija karui pavaizduoti pavesta visa salė, kurioje įrengtas visos Manerheimo linijos maketas ir daug eksponatų, paimtų iš Suomijos.

Tautų muzējuje

Šis muzējus vaizduoja ne tik Sovietų Rusijos tautų gyvenimą, bet ir daugelio kitų valstybių darbininkų gyvenimą. Visur randi, kad po bolševikinės revoliucijos sovietinis proletariatas gavo žymiai geresnes gyvenimo sąlygas. Jeigu prie caristinės Rusijos jis gyveno blogame bute, tai bolševikijoj parodytas visai kitas gyvenimas. Gražus kambarys su kilimais ir radijo aparatais, o klajoklių tautos padarytos sėsliomis ir jų jurtose viskas ko puikiausiai įrengta.

Šitame muzējuje mano dėmesį atkreipė parodytos Rumunijos darbininko darbo sąlygos. Darbininkas apskuręs, prirakintas prie karuko, o gražiai apsirengęs policininkas su bizūnu rankoje ragina jį daugiau kapitalistams padirbti.

Tautų muzējuje ypatingai mane sunervino tai lietuviškas skyrius. Viskas pavaizduota beveik neolito laikų kultūroje. Didžiausias skurdas be jokių civilizacijos pėdsakų. Žemės ūkio kultūra primityviškiausioje formoje. Dirvos aparimui parodyta kokia tai trišakė šaka, kurios vienas galas skiriamas arkliui įkinkyti, kitas žemei purenti, o trečias artojui laikyti. Lietuvišką skyrių pamatęs ir su manim buvęs politinis vadovas Žekonis nusikeikė, užklausdamas manęs, ar aš, kaip senesnis žmogus, esu matęs panašų įrankį. Atsakiau, kad ne tik žemę dirbant tokio įrankio nemačiau, bet kad ir mūsų etnografinis muzējus panašių eksponatų neturi. Viso lietuviško skyriaus medžiaga parodyta fotografinėse nuotrau kose. Pradėjęs arčiau žiūrėti į plūgo fotografiją pastebėjau, kad kampe yra koks tai neaiškus įrašas. Geriau su politiniu vadovu įsižiūrėję, išskaitėme, kad šis įnagis yra iš Vilniaus etnografinio muzējaus. Nutariau su politiniu vadovu aplankyti muzējaus direktorių ir jam paaiškinti, kad jis lietuviškam skyriui panaudojo neolitišką medžiagą, kad Lietuvoje panašių dalykų nėra. Direktoriaus neradę, žiūrinėjome toliau muzējų. Ir ko tame muzējuje nėra!

Indokinija ir daug kitų kolonijų parodyta, visur baisus primtyvumas bei skurdas ir tuomi maitinami muzējaus lankytojai.

Pas direktorių

Tą dieną direktorius muzējuje nepasirodė, todėl mes atvykome antrą dieną. Jį radę persistatėm jam ir jau norėjome jam pradėti dėstyti mūsų atvykimo tikslą, bet paprašęs mus atsisėsti, direktorius pirmas prabilo, kad buvęs smetoninės Lietuvos karo atstovas Skučas buvo vokiečių agentas ir visus ryšius palaikė tik su vokiečių karo ataše. Todėl jis esąs suimtas ir bus smarkiai nubaustas. Po to, dar pridėjo, kad jam Lietuvoje labai patiko benzino stočių tinklas, kad tai esą labai patogu ir modernu.

Pabaigus direktoriui kalbėti, mes išdėstėm savo vizito priežastis, nurodydami, kad lietuviškame skyriuje yra tokių dalykų, kurių mes patys nesame matę, ir kad žemės apdirbimo įrankis yra paimtas iš etnografinio muzējaus. Direktoriaus mūsų žodžiai nenustebino, bet jam buvo nemalonu, kad vienas iš eksponatų yra paimtas iš etnografinio muzējaus. Direktorius pats norėjo įsitikinti, ar tikrai ten matyti muzējaus užrašas. Nuėjus į muzējų, jam pasidarė aišku, kad mūsų pusėje yra tiesa. Todėl mūsų akivaizdoje tą fotografiją nuėmė. Visi kiti eksponatai liko nepakeisti, o gal ir nuimtoji fotografija po mūsų išvykimo buvo grąžinti į savo senąją vietą.

Revoliucinis muzējus

Revoliucinis muzējus savo eksponatais pavaizduoja visą komunistinį revoliucinį judėjimą Rusijoje, jų pasiektus rezultatus ir kaip pagrindinį siekį — pasaulinės revoliucijos įgyvendinimą.

Technikos muzējus

Technikos muzējus, atrodytų, neturi nieko bendro su bolševikine propaganda. Ir tikrai vaikščiojant po muzējų eksponatai nieko ypatingo nepasako, bet išklausius aiškintojų, užgirsti visai ką kitą. Šio muzējaus eksponatų aiškintojai viską nukreipia prieš Ameriką. Nenoriu kartoti, nes jau ir amerikietiškoje spaudoje rašyta, kad sovietai visus išradimus savinasi sau, pabrėždami, kad Amerikos mokslininkai visus išradimus nuplagijuoja ir išleidžia jau kaip amerikoniškus išradimus.

Diagramomis sovietų piliečiui įrodoma, kad Sovietų Rusija ne tik prisivijo Amerikos gamybą, bet daugelyje vietų jau pralenkė ir kad nepraeis nei keleri metai, kaip Amerika atsiliks visai užpakaly.

Šiam muzējui yra pavesta sumažinti Amerikos reikšmę so vietinio piliečio akyse, nes eilinis pilietis ne tik žiūri į Ameriką kaip į galybę, bet visuomet su pagarba atsiliepia apie Ameriką, kartu prisimindamas ir Amerikos pagalbą siaučiant badui Sovietų Rusijoj.

Istorinis muzējus savo eksponatais iškelia Velikorusijos ekspansiškus laikus, pradedant paleolito, neolito laiku iki carų vienytojų ir visų carų grobikų bei savo kaimynų pavergėjų.

Čia nėra bolševikinių eksponatų, bet visur randi, pradedant nuo vestibiulio, tik Stalino visokių išsireiškimų.

Atvykę į Leningradą pirmoje eilėje aplankėme Artilerijos istorinį muzējų.

Muzējus turtingas savo kolekcijomis, tik labai gaila, kad to muzējaus politinis vadovas brigados komisaras sukarikatūrino jį pigia propagandos medžiaga. Muzējaus direktorius pulkininkas, latvis, labai gerai pažino generolą Ladygą. Daug apie jį klausinėjo, bet mes jam nepasakėme, kad generolas Ladyga jau buvo suimtas.

Tarpe muzējaus mokslinio personalo atsirado ir lietuvis pulk. leit., inžinierius Markevičius, kuris dar mokėjo kelis žodžius ir lietuviškai.

Šitame muzējuje turėjome nuoširdų priėmimą. Muzējaus direktorius daug klausinėjo apie Latviją, o pulk. liet. inž. Markevičius apie Lietuvą.

Mūsų pagrindinis uždavinys ir buvo Artilerijos istorinis muzējus, nes šis muzējus per Justą Paleckį buvo pareikalavęs "didesnei" apsaugai perduoti

(Nukelta į 7 pusl.)

Dėmesio kurenamo aliejaus vartotojai!
UŽSISAKYKITE ŠIANDIEN
Tuoj pat pristatome
Augščiausios kokybės kurenamas aliejus
FLOSMOOR FUEL OIL SERVICE
1402-160th St., Hammond, Ind.
Tel. Sheffield 10140

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI!
Pirmiau sužinokite mūsų kainas! Dabar laikas atrementuoti jūsų namus: pastogėje ir rūsyje butus; porčius; garažus; pristatome namo dalis bei atliekame medžio darbus pagal užsakymą. FHA finansavimas. Lengvos sąlygos. 10% įmokėti.
C. R. LEE CONSTRUCTION
9416 S. 55 Ave. Tel. Oak Lawn 1871

ALUMINUM ŽIEMINIAI LANGAI
Casement, Double Hung, Rūsiams, Pastogėms, "Picture" — Padaromi jūsu langams pagal užsakymą. Kombinuotos žieminės durys. Apskaičiuojame nemokamai.
WILLIAM C. JOHNSON
Tel. Downers Grove 2949-W
arba TOwnhall 3-2826

Automobilių savininkų dėmesiui!
PILNAS AUTOMOBILIO NUDAŽYMAS $18.95
Tiktai 7 dienas. Bet kuris modelis ir firma. Pasirinkimas spalvų. 20 metų patyrimo. Ekspertų darbas fenderiams ir kt. automobilio dalims.
CHICAGO & WASHTENAW AUTO SERVICE
2701 W. Chicago Avenue
Tel. HUmboldt 6-9481

ROMANIAN HALL (Sale)
East Chicago, Indiana
4334 Todd Ave. East Chicago, Indiana
Specialiai pritaikinta vestuvėms, bankietams, parengimams, draugijų susirinkimams ir t. t.
Telefonuokite East Chicago 3361

$13,500 arba už geriausią pasiūlymą! Pirkite tiesiog nuo savininko! 6 akrai žemės su 26x60 "cabin" stiliaus namų (pušinių lentų vidus) puiki vieta mažam biznini, arti Peoria ant Route 150. Savininkas serga, reikalingas pinigų. Rašykite arba skambinkite savininkui Noah Zobrist, 101 Indiana Ave., Morton, Ill. Tel. Morton 6176.

Užeikite ir susipažinkite su
COURTESY MOBIL SERVICE
po vadovybe
JOHN BRISCOE
24 val. "towing" patarnavimas
- Lengvi pataisymai
- Stabdžių pataisymai
- Aliejaus pakeitimas
- Motoro "tune-up"
- Ištepimas - Plovimas
- Visi MOBIL produktai
Atvykite dabar gausite geriausią, mandagiausią patarnavimą
PIETRYTINIS KAMPAS
GRAND ir BUTRICK
WAUKEGAN, ILLINOIS
Ontario 3170 Ontario 1710
Atdara kasdien 7 v. r. iki 11 v. v.
Sekmadienį 9 v. r. iki 10 v. v.

Paveskite mums savo rūpesčius, ruošdamiesi keliauti Amerikoje, vykti į Europą ar kitą kurią šalį. Parūpiname kelionės bilietus: laivais, lėktuvais, traukiniais, autobusais. Atsipalaiduojate nuo rūpesčių ir nereikia daugiau mokėti. Organizuojame ekskursijas su viešbučių aprūpinimu. Persiunčiame pinigus į užsienį.
SEGHETTI TRAVEL BUREAU
Telef. YArds 7-3278-3279
2454 So. Oakley Ave.
(netoli "Draugo" redakcijos)
CHICAGO 8, ILL.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalins niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perščiejimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su stabdo džiovinimą odos ir perplyšim tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo ... išviršinių odo ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir ... kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c. ... ir $3.50. Pirkite aptiekose Chicago, apylinkėse ir Milwaukee arba ... money or...

LEGULO, Department D
4847 W. 14th St., Cicero 50 ...

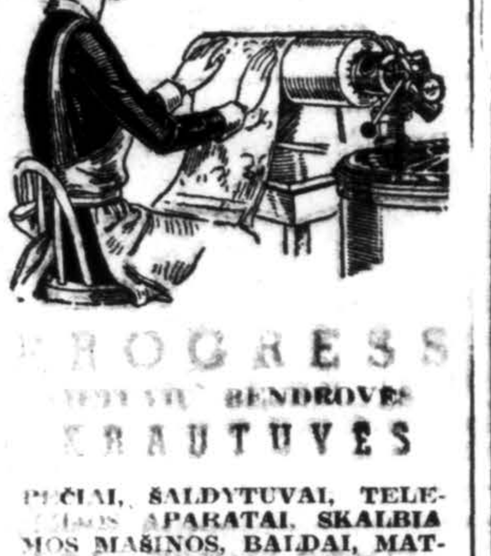
PROGRESS ... BENDROVĖS KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi išmokėjimai
Baldai padaromi pagal užsakymą
PROGRESS Furniture Company
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

INVENTORIAUS SUMAŽINIMO
špardavimas!
Kadangi BUDRIKO krautuvė yra dabar vienoje vietoje — po vienu stogu ir čionai pat yra didelis sandėlis 3241 So. Halsted Str. Direktoriai Budriko Korporacijos Jos. F. Budrik, Inc., nutarė sumažinti kainas 20%, 30%, 50% nuolaidos ant visų Jewelry, laikrodėlių, Televizijos, Pečių, Kilimų-Karpetų. Lempų, Stalelių, Valgomo kambario setų, Radio, Skalbiamų mašinų, Šaldytuvų.

Aukštos rūšies laikrodėliai rankiniai vyriški ir moteriški po	$19.50
Aukštos rūšies deimantiniai aukso žiedai po	$19.50
Auksinės plunksnos: Parker, Eversharp, Waterman po	$1.95 ir aukščiau
32 gabalų peilių setas už	$5.95
Elektriniai sieniniai laikrodėliai	$2.95
16 colių Televizijos aparatas	$119.00
Stalo lempos vertės $6.00 po	$2.95
Stalo lempos vertės $10.00 po	$5.00
Stalo lempos vertės $15.00 po	$7.50
Ant grindų pastatomos lempos vertės $20.00 po	$9.00
Ant grindų pastatomos lempos vertės $30.00 po	$15.00
27"x52" karpetai vertės $6.00 po	$2.95
Minkštos kėdės vertės $12.00 po	$6.00

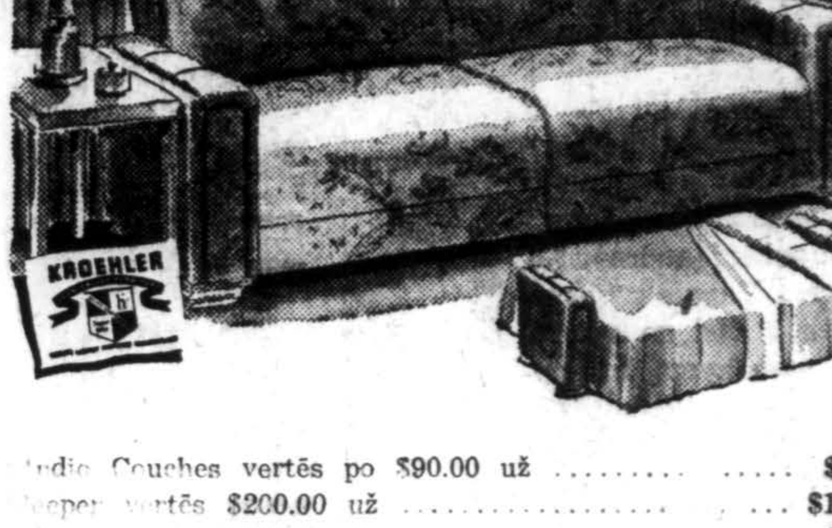

Studio Couches vertės po $90.00 už	$45.00
Sleeper vertės $200.00 už	$1 0.00
... dalių Saliono setai po	$68.00 ir aukščiau
... dalių miegamojo kambario setai po	$88.00
... dalių valgomojo kambario setai po	$39.00
Hollywood, lovos įvairių dydžių su matracais, spiruokliais ir galais už	$49.00
Šaldytuvai, perdirbti, garantuoti, po	$42.00
Elektriniai dulkių valytojai po	$12.00

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS
Krautuvė atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlumos, sekmadieniais uždara.
Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.
Tel. CAlumet 5-7237
Lietuviškos radio programos leidžiamos iš stiprios radio stoties WCFL, 1000 kilocycles, sekmadienio vakarais 7:30 val.

Kalėdoms dovanokit giedantį paukštelį
Giedančios kanarėlės .... $8.50 ir augščiau
Parrakeets .... $7.50 ir augščiau
Garantuotos kalbančių veislės. Paukščių klinika. Patikrinimas nemokamai. Gyvulėliams reikmenys.
DEVER'S PET SHOP
George Dever, Prop.
400 S. Cicero Ave.
EStebrook 9-1796
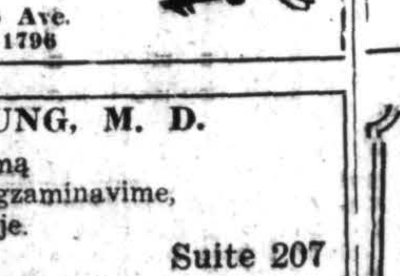

DR. ROBERT L. YOUNG, M. D.
Praneša ofiso atidarymą
Specializuojasi tiktai akių egzaminavime, gydyme ir akių chirurgijoje.
Tel. Gary 5-1645 Suite 207
11 West 7th Ave., Gary, Indiana
700 Broadway Building

UŽ ŽEMAS KAINAS
TV SERVICE All Makes
Ekspertai technikai pataiso per vieną dieną
TV-RADIO PATAISYMAI
TIKTAI TELEFONUOKITE
BIttersweet 8-3988
Ferris Radio Laboratory
1057 Wellington Ave., Chicago 13, Ill.

Perskaitę "Draugą". duokite jį kitiems.

PASKOLOS NAMŲ PIRKIMUI PATAISOMS
Planuokit... Taupykit.:: Turėkite
Atidarykite taupymo sąskaitą šiandien.
Mokamas liberalus dividendas
VISOS SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI $10,000
Continental Savings and Loan Ass'n.
4559 SO. PAULINA ST. CHICAGO 9, ILL.
V. P. PIERZYNSKI, Sec'y Phone YArds 7-0145

KUNIGAS - DŽENTELMENAS

Prel. K. S. Šaulio 80 metų sukakčiai paminėti

KAN. M. SANDANAVIČIUS, Kansas City, Mo.

Gal kam pasirodys keista vadinti garbingą prelatą, profesorių, Nepriklausomybės Akto signatarą etc. etc. — džentelmenu. Prisipažinsiu, jieškodamas vieno žodžio, vienos sąvokos, kuri trumpai nusakytų jubiliato asmenį, neradau geresnio žodžio, kaip angliška "GENTLEMAN". Jei kam neaišku, ką tas žodis reiškia, tai paprastas anglų kalbos žodynėlis sako, kad "gentleman" reiškia: švelnų, moderuotą, draugišką, mandagų, gerai išauklėtą, garbingą, gerą, augštesnį, humanišką ir t. t. — asmenį...Visa tai kaip tik ir tinka mūsų jubiliatui prelatui K. S. Šauliui.

Pažinau prelatą Kazimierą Steponą Šaulį, tada Žemaičių kapitulos kanauninką ir vyskupo kanclerį, po I-jo pasaulinio karo (1918-19) atvykęs Žemaičių Kunigų Seminarijon, kurioje jis profesoriavo. Jau tada jis užimponavo man savo grynai išorine išvaizda: augštas, lieknas, visados rimtas, mandagus, vilkįs gerai jo stuomeniui pritaikintą rūbą...Jaučiau tylią pagarbą tam negarsiai kalbančiam kunigui — profesoriui, su kuriuo dar, man pradedančiam klierikui, neteko arčiau susidurti...

Prelatas dėstė bažnytinę (kanonų) teisę.

Atsitikimas auditorijoje

Jis praktikos ir ilgo patyrimo žmogus, jis nesistengė "žybtelėti", bet stengėsi duoti sveiką, aiškų, praktišką teisės koncepta, ruošdamas studentus praktiškam gyvenimui, o ne spekuliacijoms. Kartą, kaip šiandien atsimenu, per koliokvijumą prof. Šaulys paklausė vieną studiozą papasakoti šį tą apie klebonų teises. Pataikė ant literato. Vargšelis, visą pusmetį praleidęs versdamas į lietuvių kalbą kokią ten brošiūrėlę, nerado savo burnoj žodžio atsakyti. Profesorius paprašė jį paimti savo rankosna bažnytinį teisyną ir surasti ten atitinkamus straipsnius (kanonus). Nepavyko ir tas. Laukėm audros...Ne, ir jos nebuvo! Vargšas "vertėjas", o kartu ir visi gavom ramų, tėvišką pamokymą, kad gyvenime mums patiems teks orientuotis, kur surasti atsakymą į savo problemas. Studentavimo laikas yra laikas susižymėti šaltinius, knygas, medžiagą, kur visa tai sudėta. Profesorius nevisada būsiąs po ranka...Negirdėjau, kad kas dėl Prelato "kaltės" būtų gavęs blogą pažymį, ar kad semestras liktų neužskaitytas. Rodos, kad jis blogų pažymių nemokėjo rašyti išviso...

Praktišką, aiškų prelato protą rodo ir jo veikalai. Kiekvienas, kad ir su teise neapsipratęs, pavartęs jo "Kanoniškojo proceso teisę" (prof. K. S. Šaulio dviejų metų darbo vaisius), neturės didelių sunkumu suprasti apie ką čia eina reikalas.

Tėviška širdis laimėjo

Apvaizda panorėjo, kad tapęs kunigu ir baigęs studijas darbuočiausi kartu su gerb. Jubiliatu, pradžioj Kauno arkivyskupijos genealvikariate ir bažn. turtų valdymo taryboje, vėliau asmeniškoj JE Arkivyskupo Metropolito Kanceliarijoje. Čia pamačiau, kaip teisė vyksta kūnu — taikoma gyvenime. Prelatas niekados nebuvo griežtos linijos šalininkas. Įgimtas gerumas ir sielos švelnumas atsispindėjo ir teisės paragrafų, kiek tai buvo galima, švelnioj interpretacijoj. Karta JE. Metropolitas pavedė jam imtis kanonų teisės sankcijų prieš vieną "neklaužadą". Prelatas dalyką visapusiškai apgalvojes, atsiklausęs ir bendradarbių nuomonės, ėmėsi visai švelnių žygių, sakydamas: "Et, jaunas, nepatyręs, subręs, praeis kvailumas"...Tikrai, jei tada būtų buvę trenkta kumščiu į stalą ir "neklaužada" būtų pultas visa sunkioji artilerija, dabar neturėtumėm vieno uolaus ir gero kunigo...Tėviška širdis laimėjo.

"Surizikuosiu dar kartą..."

O kiek buvo moterystės kazusų de libero statu, kur argumentų svarstyklė pro ir contra buvo lygi! Kad ir mažiausia indicija buvo imamą humaniškumo naudai. Prieš darydamas tokius sunkius sprendimus, kur žmonių likimas buvo ant kortos, Prelatas paprastai persižegnodavo sakydas: "Surizikuosim dar kartą, gal Dievas atleis"...Velesnė įvykių eiga įrodė, kad sprendimai buvo teisingi.

Kiek takto ir apdairumo iš Prelato pareikalavo abi (rusų komunistų ir vokiečių) okupacijos! Jis nebuvo šalininkas griežto "karo", labiau taikiu būdu jieškojo išsinarplioti iš okupantų griežtų reikalavimų. Kartą vokiečių generalkomisaro įstaiga pareikalavo, kad Prelatas, kaip generalvikaras, atvyktų Komisaro būstinen aiškinti kokį ten reikalą. Prelatas mandagiai atsisakė, sakydamas neturįs priemonių ten nuvykti, o nueiti, dėl senatves, negalįs... Komisariatas nusileido pasitenkinęs tik sekretoriaus vizitu. Sekretoriui visados buvo pagrindo atsikalbėti nuo rimtesnių reikalų svarstymo ir įsipareigojimų sakant, kad nesąs įgaliotas tuo reikalu tartis, o jei kas buvo netaip, Kūrija galėjo teisintis, kad sekretorius nebuvo įgaliotas...

Nuostabaus takto žmogus

Nors prelatas aktyviai dalyvavo Lietuvos politiniam ir visuomeniniam darbe, niekam neteko girdėti ar spaudoj skaityti, kad politiniai priešai drįstų jam ką nors prikišti, o visi gerai žinom, kad čia ir menkiausias netaktas nepraeidavo nepastebėtas.

Prelato švelnus būdas atsispindėjo ir jo privatiškam gyvenime. Malonu buvo pabuvoti pas Prelata svečiuos. Mažas ar didelis, visi pelnė jo dėmesį ir vaišingumą...

Be kitų Prelato savybių negaliu praeiti pro šali nepaminėjęs Prelato korektiškumo laiškuos. Čia jis visiems sektinas pavyzdys. Yra žmoniu, kurie laiškų nemėgsta, juos gavę meta į krepšį, ypač šitame krašte; kita kategorija, mėgsta gauti laiškus, bet nemėgsta į juos atsakinėti, o jei ir atsako, tai nublukusiomis frazėmis...Prelatas visados ir visiems tuoj atsako, į būtiną laiško turinį jis moka įpinti sąmojų ar ką nors papasakoti, kas laišką daro gyvą ir įdomų. Aną dieną jis man rašo: "Žiūrėk, sako, kaip ten yra su jūsų iš Amerikos laiškais. Už 15 centų oro paštas iš Amerikos atneša man į Šveicariją: Kalėdų sveikinimą, Madoną, laišką, pakvitavimą ir viskas dar storam voke. Čia pas mane (Šveicarijoj) rašau ant ploniausio popierio, imu plonutėlį voką, nunešu paštan valdininkai kruopščiai sveria ir, jei koks dešimtadalis gramo daugiau, mokėk, brolau, 40 centų priedo... Turbūt, juo didesnis ponas, juo ir laiškai storesni, mūsų šalis mažytė ir laiškai plonyčiai..."

Atskleidžiau čia tik vieną kitą bruožėlį iš turiningos jubiliato asmenybės. Kruopštus biografas turės nemaža darbo rašydamas apie jį, kaip Nepriklausomybės Akto Signatarą, valstybininką, visuomenininką, mokslininką — profesorių, generalvikarą — administratorių...

Geriausias Dievas telengvina Jubiliatui tremties naštą tolimoj Šveicarijoj!

TIKTAI VYRESNIO AMŽIAUS PONIOMS

Brainerd Poilsio Namai priims keletą vyresnio amžiaus ponias už žemas savaitines kainas, duos geriausią maistą; nepaprasta namų atmosfera ir švara. Viskas kuo geriausia. Hilltop 5-1227.

Telefonuokite Majestic 681
Užsisakykite sau gelių bei dekoracijų
BALMES and WALLENTER
Gėlininkai
Mūsų specialybė — gėlės vestuvėm, laidoutvėm ir korsaž i
Užsakymai telefonu skubiai išpildomi!
18th ir Green Bay Road Waukegan, Ill.

ZENON STUDIOS
Specialists in Wedding and Baby Pictures
Portraits
Album Snapshots
Call ST 3-1035 for App't.
EDWARD T. HARLAN
8002 S. Ashland Ave.

LAMBERTS
Bowling Alley

"Bowl your cares away"
8 modernios 20 amžiaus Brunswick alėjos
Cocktail Lounge
Atdara "Bowling
Trečiad. vak. 8:30 P. M.
Šeštad. ir Sekmad.
Popiečiais ir Vakarais
MOKESTIS 35c UŽ LINIJĄ
PASKAMBINKITE MUMS DĖL SPECIALIŲ UŽSAKYMŲ POBŪVIAMS
6240 Archer Road
Summit, Ill. Summit 458

DĖMESIO NAMŲ PIRKĖJAI!
Mes galime pilnai pastatyti namą su trimis miegamaisiais kamb. nuo $10,800. Puikiausias darbas ir medžiagos. Užsisakykite dabar, užimsite balandžio mėn. Rinktiniai sklypai. Lengvos sąlygos.
COSMIC CONSTRUCTION
135th & Southwest Highway.
Tel. Orland Park 223-J-1.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAI!
BYERS
APSILDYMO PATAISYMŲ PATARNAVIMAS
Taisome visų gamybų krosnis
Patarnaujame dieną ir naktį
Telefonuokite SHeffield 9448-R
Dėl Hammond ir Fort Chicago aptarnavimo

Pranešimas atidarymo SAN MAR RESTAURANT
Anksčiau buvęs Shaffer's Inn
RAY SCHALK'S EVERGREEN TOWERS
2535 W. 95th. Street, prie Maplewood Ave. Tel. Evergreen Pk. 88-
● Duoda puikiausią maistą. Užkandžiai. Pietūs. Vėlybi užkandžiai iki 2-3 val. ryto. ● Gražus pobuviams kambarys vestuvėms, bankietams visokiems pobuviams. Vieta 300 žmonių.
Savininkės Sandy Dal Degan ir Mary Lenti

DĖMESIO, NAMŲ SAVININKAI! Atremontuokite virtuvę
Ir pirkite tiesiog iš WESTMONT MILLS CABINET SHOP

Žemiausios kainos
Virtuvei spintelės pagal užsakymą
Virtuvių remontavimas
"Formica" viršai spintoms
Specialūs medžio darbai
Žieminiai langai, kombinuotos durys ir sieteliai.
37 N. Cass Ave., Westmont, Ill.
Tel. Downers Grove 4028 Nemokami apskaičiavimai

SAM WAH HAND LAUNDRY
Geros kokybės darbas ir žemos kainos. Atvykite, susipažinkite
VISUOMET SKUBUS PATARNAVIMAS
3014½ N. Cicero Avenue IRving 8-4780

3 Dienų Specialus Išpardavimas SIUVAMŲ MAŠINŲ

Pirdirbta SINGER galva
Elektrifikuota, įtaisyta uždaromame stalely
Tiktai $49.50
Lengvos sąlygos
VISAI NAUJAS
● Motoras
● Spinta
● Kontrolės
● Pritaisymai
Priimsime mainais

Nešiojama elektrikinė mašina
Tik $28.50
Lengvos sąlygos
5 m. dalių garantija
Jūs galėsite siūti zig-zag, kojines adyti, kilpas siūti, sagas ir ziperius prisiūti, užsiūti įplėšimus, antklodes bei siūles apsiūti. Bet kokios firmos mašiną ištepsime aliejumi ir sureguliuosime už $1.49. Jūsų mašiną galime elektrifikuoti nuo $10.00, įskaitant naują motorą, laidus. Duokite mums šiandien peržiūrėti jūsų mašiną.
Free Home Demonstration Tel. Gary 7732

Perdirbtas Electrolux dulkių siurblys $16.50
Perdirbtos skalbiamos mašinos $29.50

Turime didelę atsargą naujų prekių už žemiausias kainas
BRUSSELS
Gary's Oldest Vacuum Cleaner Co.
634 Washington St. Tel. Gary 7732
GARY, INDIANA

KOFFEE KUP
Tikrai namie gaminti valgiai
Gražus moderniškas valgomasis kambarys
Pusryčiai - Pietūs - Vakarienės
Mes pristatome valgius
Parengimams, Klūbams ir Vestuvėms
Dėl rezervacijų telefonuokite
GARY 3-0220
Jūsų šeimininkė:
MRS. CELIA WAHLMAN
KOFFEE KUP
2239 WEST 11th STREET
Gary, Indiana

CITIES SERVICE
Kuro aliejus krosnims ir centra liniams apšild. Geriausias aliejus kokį galima gauti. Skubus ir man dagus patarnavimas. Turėsite švarią ir pastovią šilimą.
Emory Oil Co.
6171 W. 25th St.
Sheffield 10219
HAMMOND, Ind.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Fortepijono (pianino) ir smuiko pamokos
Pianisto A. NAKO ir smuikininko P. MATIUKO
MUZIKOS STUDIJA
Priimami mokiniai į fortepijono (pianino) ir smuiko skyrių. Matiukas buvo Kauno ir Klaipėdos Konservatorijos smuiko klasės vedėjas. A. Nakas yra baigęs Kauno Konservatorijos fortepijono klasę su pedagoginiu skyrium. Taip pat DERINAMI IR TAISOMI PIANINAI.
Kreiptis pas A. NAKĄ
4719 So. Maplewood Avenue Telefonas YArds 7-2490
Kasdien nuo 5 val. iki 9 val. vakaro

SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

Biznieriams apsimoka skelbtis "Draugė".

CHINCHILLA VEISIMAS

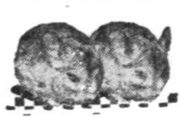

Vienas Pelningiausių Amerikos Užsiėmimų
Iš nuostabiai mažo kapitalo galima šį užsiėmimą išvystyti į labai pelningą biznį.
CHINCHILLAS yra
● BE SMARVES
● Be VABALŲ
● NEPAPRASTAI VAISINGI
● DUODA BRANGIUS KAILINIUKUS
Chinchillas galima saugiai auginti pastogėje, rūsyje, garaže, ar atliekamame kambaryje ir kainuoja mažiau negu $3.00 į metus pašerti.
– SKAMBINKITE –.
LI 9-8237 LA 5-3681
ED 4-1475 EN 4-8018
BENSENVILLE 796R
pasimatymui arba pasiųskite kuponą dėl smulkesnių žinių.
STONEMAN'S FAMOUS CHINCHILLAS
3730 NORTH BROADWAY Ave., Chicago, Illinois

Vardas .....
Adresas .....
Miestas ..... Valstybė .....
Niekas mūsų nemukonkuruos už lygios kokybės Chinchillas.

Kiek Tik Norite BUICK'ų Naujų ir Senų
MILDA BUICK SALES
907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

DIENRAŠČIO "DRAUGO" KONCERTAS ir ŠOKIŲ VAKARAS
SEKMADIENĮ, Vas. (Feb.) 3 d., 1952 metais
Ashland Boulevard Auditorium
1608 West Van Buren Street

Sovietiniai muzējai

(Atkelta iš 5 pusl.)

visas pulkų vēliavas, kurios buvo mūsų Karo Muzējuj ir iš ginklų kolekcijos visus retesnius egzempliorius ginklų.

Po dviejų dienų trukusio pasitarimo, jie savo reikalavimo atsisakē ir pažadējo mūsų Karo Muzējų paremti trūkstamais eksponatias.

Taigi, buvo laimēta tas, ką mes labai troškome laimēti.

Muzējuje be turtingų ginklų kolekcijų, dar nemažai buvo ir kitos istorinēs medžiagos. Suvorovo žygiams pavaizduoti buvo pavesta didžiausia salē su jo laikų eksponatais ir žygio schemomis.

Ermitažas ir antireliginis muzējus

Šis muzējus pagal didumą Europoje trečias. Labai turtingas eksponatais ir kolekcijomis. Ermitažą ypatingai globojo Kotryna II, kuri, negailēdama pinigų, supirkinējo geriausius italų, flamandų ir kitų mokyklų paveikslus. Čia nēra nieko propagandinio, tik didvyrių portretų kolekcija papildyta bolševikinių didvyrių portretais.

Antireliginis muzējus įrengtas Isakijavo sobore. Eksponatai labai primityvūs, o aiškinimai dar primityvesni.

Mums lankant muzējų ekskursijai buvo aiškinama apie žemēs sukimąsi apie saulę. Aiškintojai naudojo, geresniam vaizdingumui, išpieštą saulę, o žemę pakabintą ant virvutēs.

Šventųjų atsiradimui pavaizduoti buvo paimti du suakmenēję lavonai. Vienas neva kokio tai šventojo, antras kirgizo įrodymui, kad kūno suakmenējimas jokio šventumo nepriduoda.

Šiaip muzējus perpildytas fotografinēmis nuotraukomis ir diagramomis, kuriomis norima įrodyti, kad tikyba tarnauja tik kapitalistams. Paduodama Isakijavo soboro statybos sąmata, nurodant kiek galējo pagerinti darbininkų gerbūvį.

Man, kaip gyvenusiam anksčiau Petrograde (Leningrade), šis soboro išniekinimas padarē nemalonų įspūdį. Su negeresniu įspūdžiu, man atrodo, išējo iš to muzējaus ir politinis vadovas.

Sandēliai bažnyčiose

Visos cerkvēs, bažnyčios ir kiti maldos namai buvo 1940 metų rudenį paversti dažniausiai sandēliais. Šventos Kotrynos bažnyčia Nevskio prospekte, kurioje daug lietuvių lankydavosi sekmadieniais ir kitais šventadieniais, pavesta batų artelei. Praeidamas pro tą bažnyčią, pajutau didelį skausmą širdyje, o ranka prieš mano valią nukēlē nuo galvos kepurę.

Rusų muzējus pasižymi tik tuomi, kad jame paveikslai vien rusiškų dailininkų. Ypatingą dēmesį čia atkreipia dailininko Repino neužbaigtas piešti caro Nikalojaus II posēdis su senatu. Jis patalpintas atskiroje saliukēje, bet lankytojai leidžia mi be jokių kliūčių.

Lankydamas Maskvos ir Leningrado muzējus visur pastebējau, kad tada buvo susilaikoma nuo propogandos prieš vokiečius. Artilerijos istoriniame muzējuje, tamsiame kamputyje radau Žalgirio mažą reprodukciją. Užklausus mūsų vadovą, kodēl ši reprodukcija taip nepagarbiai laikoma, jis atsakē, kad po pasirašymo su vokiečiais draugiškumo sutarties yra uždrausta ką nors prieš vokiečius rodyti arba sakyti, todēl ir Žalgirio mūšio reprodukcija bus visai nuimta.

Kondensuotai patiekus žinias apie sovietinių muzējų varomą propagandą, norisi, kad laisvasis pasaulis pasirūpintų sukurti skrajojantį muzējų, kad per jį parodytų laisvajam piliečiui, kaip žmonēs kenčia už geležinēs uždangos. Tokiam muzējui eksponatų būtų galima pririnkti užtektinai ir tuomi būtų papildyta ta spraga, kuri yra labai jaučiama.

Dieną profesorius, o naktį plēšikas

Dr. Gwynne Netter, 36 m., teisme prisipažino, kad jis dienos metu mokē sociologijos Santa Barbara universitete, o naktimis plēšikavo. Teisējas priteisē jam 90 parų arešto, 10 metų bandomojo laiko ir atlyginti visus nuostolius jo apiplēštiems žmonēms. Per 10 metų jam atimta teisē būti mokytoju ir matyt savo buvusią sužadētinę Mrs. Francis Schaefer, kuri jį išdavē policijai. Nusikaltęs profesorius, lyg Dostojevskio Raskolnikovas, raštu atliko išpažintį savo sužadētinei ir pasirašē. Pradžioje teisme bandē išsisukti, bet kai ekspertai nustatē, kad tai jo raštas ir parašas, kaltininkas prisipažino ir paprašē sąlyginęs laisvēs.

J. G.

DĒMESIO NAMŲ SAVININKAI

5 priežastys kodēl jūs turite mus šaukti DABAR!

1. Pirkite tiesiog — sutaupykite pardavējo komisą 30%
2. Vietiniai savininkai ir operuotojai — jokių keliavimo išlaidų
3. Specialios kainos naujiems, statomiems namams
4. Rock Wool insuliacija sutaupo šilumą
5. Rock Wool insuliacija atspari gaisrui, vabzdžiams ir drēgmei.

Įpučiama insuliacija yra lengvesnē, nesusprogdina tinką — 40% vertesnē negu rankom įdedama. Darbą atlieka patyrę darbininkai.

Bauer Insulation Company
CONTRACTORS
102 N. Martin St., Waukegan, Ill.
EVERETT BAUER LOUIS BAUER
Ontario 3691 Antioch 238

SVARBUS PRANEŠIMAS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS BENDROVĒS

Pinigai padēti ant taupymo sąskaitų iki Sausio 15-tos, neš

3%

dividendą nuo Sausio 1, 1952

YOUR SAVINGS HAS BEEN OUR BUSINESS SINCE 1922

ST. ANTHONY SAVINGS & Loan Association
1447 SO. 49th CT., CICERO
Tel. TOwnhall 3-8131-32
Turtas Virš $4,500,000.00

PRADĒK TAUPYTI PAS...

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue Chicago, Ill.
Telefonas: LAfayette 3-6719

KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI $10,000.00

MOKAME 3% DIVIDENTŲ

AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

DEL MAR CLEANERS
Geros kokybēs valytojai
RAY OLSON • FRANK SAVAGLIO
DABAR ATIDARA
NEMOKAMAS Paēmimas ir Pristatymas
Telefonuokite ONTARIO 3761
2304 Washington St.
Valandos nuo 8 iki 6
WAUKEGAN, Ill.

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAU PRISTATOM
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus. Žemos kainos, lengvi išmokējimai. Turime didelį pasirinkimą
GAMINAME BALDUS IR PAGAL UŽSAKYMA

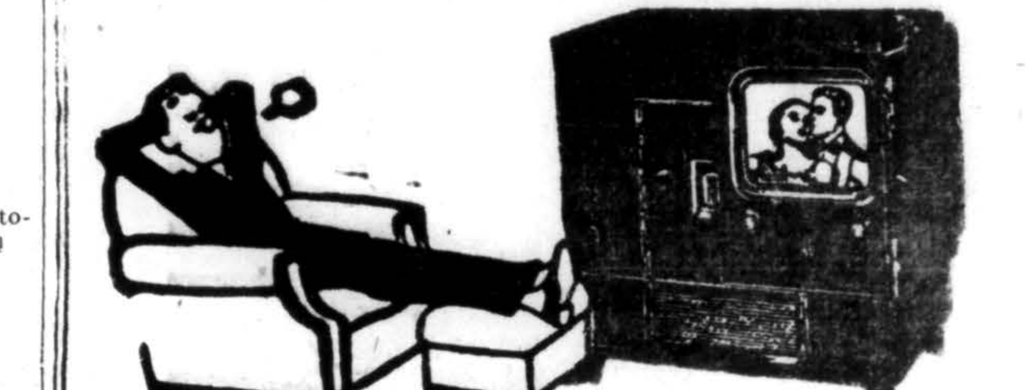

ROOSEVELT FURNITURE CO., Inc.
LIETUVIŲ KKRAUTUVĒ
2310 WEST ROOSEVELT RD. SEeley 3-4711
Atidara Pirmadienio ir Ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 4:30 po pietų

ŠUNYS
TRENERUOJAMI — IŠLAIKOMI — MANKŠTINAMI VISŲ VEISLIŲ
DIERSBURG KENNELS, Reg.
"Home of Better German Shepherds"
Ant North Ave. (Hwy. 64) ½ mylios į vakarus nuo Hwy. 53
LOMBARD, ILLINOIS
Padidintos išlaikymo patalpos su nauju ir modernišku "kennel"! Šis kennel yra įrengtas su "germicidal" lempoms, thermostatu kontroliuojamu gaziniu apšildymu, ir atskirom pastogēm pasibēgiojimui kiemeliais, taip pat švarios ir erdvios patalpos viduje, kur oras gali būti pakeičiamas kas tris minutes, vēliausiais, kuo moderniškiausiais ventiliacijos įrengimais.
KVIEČIAME JUS ATVYKTI APŽIŪRĒTI BET KURIUO LAIKU
Galite būti tikri, kad jūsų šunį prižiūrēs
Mr. ir Mrs. Arthur A. Fritsch, savininkai
TELEFONAS LOMBARD 107

ATSIEKIMAS...

Aukščiausios kokybēs Ansco filmos yra tikras Amerikos pramonēs ir tyrinējimų laimējimas. Daugiau kaip per šimtmetį Ansco ir jo pirmtakūnai vadovavo aprūpinime photo priemonēmis, kaip mēgējus taip ir profesijonalus. Dabar Ansco garantuota visokiam orui filma duoda ryškesnius ir aiškesnius paveikslus bet kokiame ore.

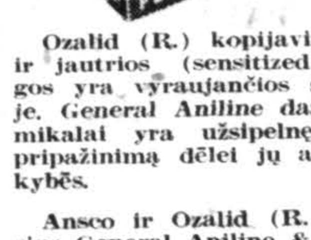

Ozalid (R.) kopijavimo mašina ir jautrios (sensitized)) medžiagos yra vyraujančios šioje srityje. General Aniline dažai ir chemikalai yra užsipelnę pasaulinį pripažinimą dēlei jų aukštos kokybēs.

Ansco ir Ozalid (R.) yra skyrius General Aniline & Film Corporation.

Kaip ir kitose Amerikos pramonēse mokslas vaidina didelį vaidmenį atsiekiant kokybēs, kas ... akteringa vis'ems GAF's gaminiams. Tarpe GAF's 9,000

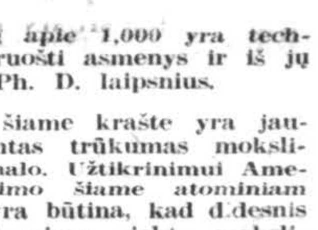

tarnautojų apie 1,000 yra techniškai paruošti asmenys ir iš jų 250 turi Ph. D. laipsnius.

Tačiau šiame krašte yra jaučiams rimtas trūkumas mokslinio personalo. Užtikrinimui Amerikos augimo šiame atominiam amžiuje, yra būtina, kad didesnis skaičius jaunimo siektų mokslinēs karjeros. Kad pagelbēti šiam reikalui General Aniline's Research Director, Dr. Henry B. Hass, yra parašęs knygelę studentams "How to Prepare for a Career in Science." Rašykite dēl NEMOKAMO egzemplioriaus dar šiandien jūsų studentų draugams

P. R. Department
General Aniline & Film Corporation
232 Park Avenue
New York 17, N. Y.

gaf — From Research to Reality —
(Nuo tyrinējimų iki realybēs)

"Drauge" rasite vēliausių, geriausių žinių.

MES ESAME ĮGALIUOTI PARDAVĒJAI
REPUBLIC RADIANT GAS CONVERSION UNITS
EKSTRA EKONOMIŠKAS SAUGUMAS IR PATOGUMAS
PALYGINKITE ŠIAS YPATYBES:
- Laipsniškai kylanti šiluma
- Aukšta—žema liepsna reguliuojasi pagal orą
- Saugus užkūrimas
- Keičiamas spaudimo reguliatorius
- Pilna oro kontrolē
- Pritaikinta degimo kamera
- "Zoned" šilimos kontrolē
- Atsparus karščiui
- Burner Hean

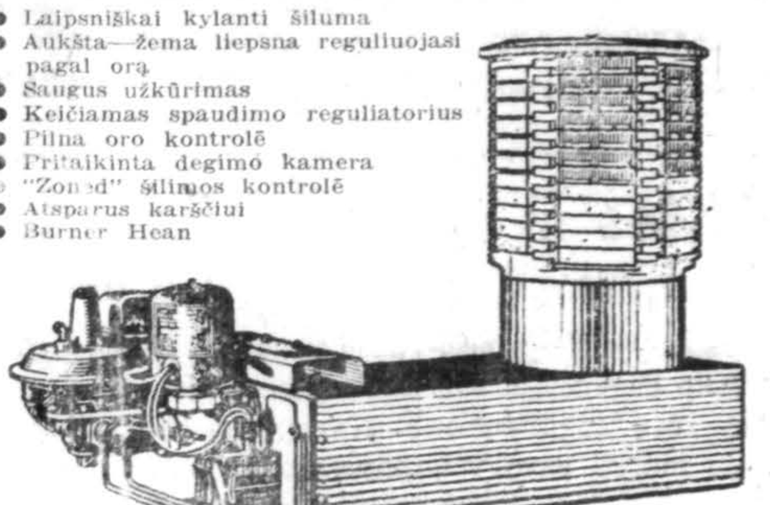

Lengvi terminai
3 metai išsimokēti
...gali būti ...anka operuojamas kuomet elektra neveikia. Mes garantuojame ir aptarnaujame visus mūsų įtaisytus šildymo įrengimus.
— 30 METŲ APŠILDYMO PATARNAVIMAS —
BERLACK HEATING SERVICE
GAS — OIL — COAL HEATING
302 W. BURLINGTON LA GRANGE, ILLINOIS
TEL. LA GRANGE 7229

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams
Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas GROVEHILL 6-0142
1410 SO. 50TH AVE., CICERO, ILL.
Telefonas TOWNHALL 3-2109
KOPLYCIOS VISOSE MIESTO DALYSE

SENIAUSIOS IR MODERNIAUSIOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YArds 7-1741 — BIshop 7-9481
4330-34 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. BIshop 7-9719
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
JOHN F. EUDEIKIS
RADIO PROGRAMOS iš stoties WGES (1390 k.) Leidžiama kas šeštadienį nuo 9:15 iki 9:30 val. ryto.

LIŪDĒSIO VALANDOJ šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale, šaukite mus.

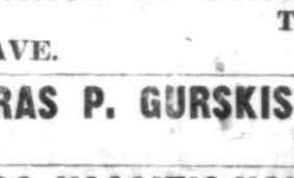

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir ...oseiando dalyse ir tuojau patarnaujam.

LACHAWICZ IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

PETRAS P. GURSKIS
659 W. 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telephone: YArds 7-1911

LEONARDAS L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138,-1139

JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 W. 46th STREET Tel. YArds 7-0781

PRANEŠAME mūsų taupytojams ir draugams, kad per 1951 metus CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION daug užaugo visose biznio šakose.—Bendras turtas paaugo virš $2,150,000 (dviejų milijonų ir 150,000 dolerių). Dabar mūsų turtas yra $7,909,294.00. — Per tą laiką 1475 asmenys pradējo naujas taupymo sąskaitas. — Bendrovēs pilnas uždarbis per paskutinius 12 mēnesių buvo $348,591.12. — Išmokējome dividendais mūsų taupytojams $187,089.59. — Padarēme naujų paskolų per paskutinius 12 mēnesių sumoje $3,158,673.00 ir baigēme metus padēdami į rezervus $68,020.54. — Tai gal būt, kad CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, proporcionaliai didumui Bendrovēs, yra viena iš smarkiausiai augančių taupymo ir skolinimo finansinių įstaigų visoje Chicagoje.

Mes kviečiame ir Tamstą pasidēti savo taupomus pinigus šioj turtingoj finansinēj įstaigoje. Kiekvieno taupomi indēliai yra pilnai apdrausti iki $10,000.00 by an agency of the United States Government. Mes visada išmokame aukštą dividendą ant visų taupymo skyrių. Pas mus visiems pinigai buvo ir yra išmokami ant pareikalavimo. Pas mus Tamsta galite taupyti ir per laiškus. Dēl informacijų pašaukite GRovehill 6-7575. — Prisidēkite prie mūsų Christmas Savings Club dabar ir taupykite ateinančioms Kalēdoms.

PORKY PIG BANK

labai puikūs kalēndoriai ir kitokios dovanos laike sausio mēnesio.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION per suvirš 27 metus saugiai ir pelningai suteikia lietuviams patarnavimą: taupyme, skolinime ir kituose finansiniuose reikaluose.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION Valdyba ir Direktoriai taria širdingą ačiū visiems mūsų taupytojams ir skolinimo nariams už paramą ir koperaciją bēgyje 1951 metų. Prašome ir toliau mus remti ir linkime visiems linksmų ir pelningų 1952 metų.

PINIGAI PADĒTI IKI 15 DIENOS SAUSIO (JANUARY) GAUS DIVIDENDĄ UŽ PILNĄ MĒNESĮ

Chicago Savings and Loan Association

6234 SOUTH WESTERN AVENUE PHONE: GROVEHILL 6-7575

JOHN PAKEL, President

Moterų GYVENIMAS

No. 14

Redaguoja D. Narutavičiūtė, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Telef. VI. 7-7670

Mes ir mūsų mažieji

STEFANIJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Niekuo pasaulyje taip nesisielojama, kaip augančiąja žmonijos karta. Tėvų augščiausias troškimas — matyti savo vaikus dorais šeimos bei visuomenės nariais. Šiandien, kada milionai žmonių paskutiniojo žiauraus karo buvo išblokti iš savo gimtųjų namų ar žiauraus raudonojo okupanto persekiojami turėjo viską palikti, kad tik išgelbėtų savo ir vaikų gyvybę, auklėjimo sąlygos, žinoma, dar pasunkėjo. Nauja aplinka, neįprastos gyvenimo sąlygos ir svetimų kraštų papročiai, be abejo, daug įtakos turi į mūsų mažuosius. Todėl dažnai, netekę kantrybės, suverčiam visą bėdą ant gyvenamojo laikotarpio, visai negalvodami apie tai, kad mes ir patys kalti esame. Nors nevisos mūsų šeimos gali savo vaikams suteikti tokias sąlygas kaip namuose, tačiau per daug dejuoti neturėtume. Juk dvasinį mūsų tautos turtą mes atsiževėme su savimi ir geriausius savo tautos polinkius, gimtąją kalbą, gražiuosius mūsų papročius niekieno netrukdomi galime perduoti mūsų mažiesiems. Reikia, žinoma, tik šiek tiek pasišventimo, dažnai net visą savo poilsio laiką po sunkaus darbo pašvęsti. Mes turime su savo mažaisiais kiek galint daugiau bendrauti, juos sekti ir jų darbais bei užsiėmimais įdomautis.

Aš čia norėčiau tik keletą reikalavimų suminėti, kurių turėtume laikytis santykiaudami su mūsų mažaisiais. Tie reikalavimai visiems žinomi, tačiau kasdieninė praktika rodo, kad esame linkę į smulkmenas dėmesio nekreipti ir dažnai su daug kuo prasilenkiame.

Nepamirškime, kad mūsų mažieji viską kopijuoja, ką jie mato. Užtat pasirūpinkime, kad jie tik gera matytų. Neleiskime jiems draugauti su nedorais vaikais ir be reikalo gatvėje lakstyti. Tėvų pareiga visada žinoti, kur jų vaikai yra.

Būkime patys mandagūs ir švelnūs santykiaudami su savo vaikais. Kalbėkime ir veikime, kaip pridera.

Lydėkime juos meile ir šypsena ir nereikalaukime iš jų paklusnumo griežtais įsakymais.

Nebauskime jų kada mus yra užvaldęs pykčio jausmas. Tegul nebūna jie mūsų blogos nuotaikos auka.

Saugokime vaikų sielą nuo baimės, bei gąsdinimų, kurie dažniausiai visokiais grasinimais pasireiškia.

Neleiskime, kad vaikas kitus pajuoktų, ar pažemintų, tuo labiau mes patys turėtume to vengti.

Nelaikykime vaikų be darbo. Duokime jiems užsiėmimo, pakeičiant darbą žaidimais.

Nedrauskime jiems kartais gyvesniais judėsiais pasireikšti. Žinoma, jei tai nekenkia jų sveikatai ir neišeina iš linksmumo ribų.

Neverskime mažuosius dirbti, kada jie nuo darbo jau pavargę. (Tai, žinoma, liečia tik mažuosius, nes paaugliai privalo lavinti savo ištvermę).

Neduokime jiems kito užsiėmimo, kol jie dar pakankamai užinteresuoti turimu.

Nepanėkime vaikų kūrybos, nors kartais ji mums ir juokinga atrodytų.

Paįvairinkime jų žaidimus mūsų gražiomis liaudies dainomis, pasakomis ir kita mūsų tautos kūryba. Pasakokime jiems tik apie gerus vaikus. Tegul jie papasakotus dalykus mėgina savais žodžiais atpasakoti.

Jeigu jie kokius žodžius ar sakinius neteisingai pasakytų, nekartokime juos taip pat blogai, bet ištaisykime jų kalbą.

Į vaikų klausimus atsakykime tiek, kiek jiems rūpimu klausimu reikalinga žinoti. Nie kad nepajuokime jų, jei jie ko nors nežino.

Nekeikime ir iš viso nevartokime netinkamu žodžiu vaiku akyvaizdoje.

Leiskime vaikams protauti ir kurti. Tegul jie patys ką nors išranda, tik tada padėkime jiems, kai aiškiai matome, kad gautas uždavinio neįveikia.

Žaislai kuriuos vaikai patys pasigamina, yra jiems geriausi ir maloniausi. Tad skatinkime juos, kad jie patys žaislus gamintųsi ir jei ne taip jau vykusiai padarytų, nepajuokime jų.

Neduokime vaikams per daug žaislų.

Niekad iš vaikų neatimkime to, ką esame kartą dovanoję.

Ką esame pažadėję, ištesėkime. Ir nepažadėkim to, ko negalime ištesėti.

Su šiais keliais reikalavimais susiduriam kasdieną ir dažnai net nepagalvojam kaip jie yra svarbūs. Tačiau mūsų mažųjų auklėjime sėkmingumas didele dalimi priklausys nuo to, kiek mes tų reikalavimų laikysimės.

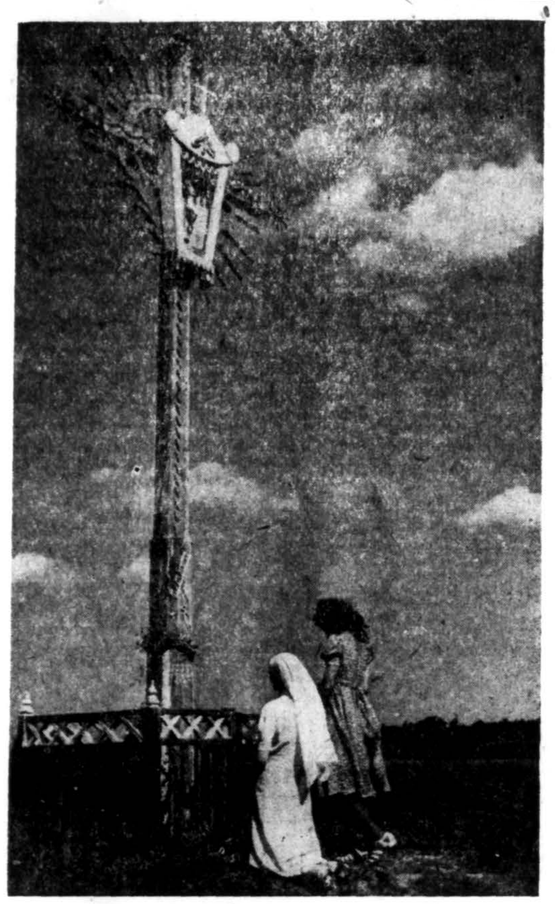

Vaikai meldžiasi už kenčiančią Lietuvą

MERGAIČIŲ SKILTIS

Mergaitės! Ši skiltis "Motėrų Gyvenimo" puslapyje skiriama jūsų reikalams. Čia bus skelbiami jūsų pasiekti laimėjimai moksle, čia bus dedami laiš kai, kai norėsite savo mintimis, rūpesčiais ar džiaugsmais pasidalinti su visomis savo metų lietuvaitėmis.

Pirmiausia lauksime praneši mų, kuria iš jūsų savo klasėje pavyko laimėti geriausios mokinės vietą. Gerųjų mokinių vardus skelbsime Mergaičių skilties garbės lentoje.

Toms, kurios neužilgo baigs mokyklą, iškyla svarbus rūpestis: ko toliau mokytis, kuo ruoš tis būti? Apie tai reikia pradėti galvoti labai iš anksto.

Pirma reikia nuspręsti, kuriam dalykui daugiausia turima gabumų ir patraukimo. Paskui apgalvoti kokią reikės lankyti mokyklą tam dalykui mokytis? Kaip ilgai? Kiek tai sudarys išlaidų? Jei mokslas bus ilgas ir brangus, ar galėsi lankydama tą mokyklą bent pusę dienos skirti uždarbiavimui? Ar moki dirbti kokį gerai atlyginamą darbą?

Ar žinai, kokie darbai lauks tavęs, įgijus norimą specialybę? Ar jų galima bus rasti, grįžus į Lietuvą? Ar pažįsti toje srityje dirbančių moterų? Ar žinai, su kokiais sunkumais jos susiduria? Ar, nežiūrint tų visų sunkumų, vistiek tiki, kad ši specialybė Tau bus geriausia?

Lauksime Tavo atsakymų. Jei į kaikuriuos klausimus būtu sunku atsakyti, parašyk, kodėl? Gal bus galima Tau padėti tuos sunkumus nugalėti?

Jeigu nenori, kad visos sužinotume, kas esi, susigalvok slapyvardę ir ja pasirašyk. Pilnu vardu ir pavarde pasirašyti reikia tiktai rašant pranešimą apie laimėjimus mokykloje. Tada taip pat reikia pridėti pilną mokyklos vardą ir adresą.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju visoms bendradarbėms ir skaitytojoms, sveikinusioms "Moterų Gyvenimą" Šv. Kalėdų proga ir savo gražiais linkėjimais suteikusioms man daug džiaugsmo ir moralės paramos.

Būtų tikrai puiku, jei mielosios skaitytojos dažniau rašinėtų "Moterų Gyvenimui", savo laiškais tolydžio teikdamos žinių ne tik iš savo ar savo pažįstamųjų veiklos, bet taip pat iškeldamos minčių ar problemų, kurias vertėtų panagrinėti šiame mums skirtajame puslapyje. —Redaktorė

Kaip plauti medį

Nedažytas medis puikiai nusiplauna sekančiu skiediniu: galione vandens įmiešti taurelę amoniako, pusę taurelės sodos ir ketvirtį taurelės acto.

Raidės ant pyrago

Norint išdėti ant pyragó gražius įrašus, greitai ir lengvai pasigaminsime reikiamą raidyną, alfabetinius makaronus aptepdamos šokoladų, arba valgomaisiais dažais.

Kiek tiražo reikia dvisavaitinei, padidinto formato "Eglutei" su spalvotomis iliustracijomis išleisti? Leidėjų atsiprašome už drąsų kišimąsi, bet tą mielą laikraštėlį visi gal panorėsim matyti greičiau stiprų. Tarkimės visi.

Vadovaujančios bendruomenės institucijos, organizacijos, visuomenės, viešo žodžio autoritetai, spaudos bendradarbiai, padėkite "Eglutei"! P.p. Redaktoriai, skelbkit "Eglutės" adresą, kalkite nuolat: **"Eglutė" — 107 Concord St., Lawrence, Mass., U. S. A., $3 metams.**

Tauta ruošėsi "vargo mokykloje" persekiojama žandarų. Ar dabar lietuvis slėps mažuosius nuo lietuviško elementoriaus?! —St. S.

APIE "EGLUTĘ"

Lietuvių tremtinių J. A. V-se 25,000, Kanadoje 9,000. Su D. Britanija ir Australija vien anglosaksų kraštuose įsikūrusiųjų skaičius sieks per 40,000. Pridėjus P. Ameriką ir galinčius pakenčiamai išsilaikyti Europoje, apvalią sumą — 50 tūkst., — gausime lengai. Šeimų vienetų bus 10,000. Žinios, kad vienintelę pasaulio lietuvių vaikų laikraštėlį "Eglutę" pažįsta tik maždaug 100-tis jų, su mūsų aspiracijoms tautiniam gyvenimui visai nesiderina.

KODĖL TIK TIEK?!

Reikia spėti, platinimas neefektyvus. Per kokio nebūt sąmbūrio centrus suraskim pla tintojų kiekvienai vietovei Amerikoje, Europoje, Australijoje. Apeliuokim dėl to reikalo ne vien į šeimas. Tai bendras tautos reikalas. Kitiems gal tikrai ne nejautrumas, bet išgalės neleidžia "Eglutės" užsiprenumeruoti. Dėdės, tetytės, krikštatėviai, prieteliai, vaikų draugai, — nužiūrėkime, kur trūksta laikraštėlio! Dažnai dairomės dovanėlių, o šita labai puiki.

Šis tas šeimininkėms

SAULĖ MICHELEVIČIENĖ

1. Prieskoniai

Mes kasdien vartojame įvairius prieskonius gamindami sau maistą. Be jų mūsų valgis būtų visai neskanus. Iš kur kai kurie tų prieskonių pas mus atkeliauja, daugeliui nė nežinoma. Dažnai neklaužadas vaikus tėvai gąsdina: — "Būk geras, kitaip išvarysiu kur pipirai auga"! Tėvai tai pasako automatiškai nepagalvodami patys, o kur iš tikrųjų tų pipirų "tėvynė".

Maža prieskonių biografija bei jų kilmė:

1) **Pipirų** "gimtinė" yra Indija. Pirmutinis juos į Vakarus atsigabeno Aleksandras Didysis. Vėliau romėnai vežė karavanais šį prieskonį iš tolimosios Indijos į savo kraštus. Šiandieną mes gaunam pipirus iš Malakka (Indijos), Malajų salų ir Siamo. Šie kraštai per metus eksportuoja 10,000 tonų pipirų.

2) **Cinamonas** — jau nuo ne atmenamų laikų buvo jis mėgstamas ir vertinamas. Šio prieskonio kilimo vieta yra Ceilonas. Šią salą šešioliktame šimtmetyje užkariavo portugalai, o vėliau ji atiteko olandams. Pastarieji užvedė didžiaules plantacijas Javoje ir Burmoje, pasodindami kelis šimtus cinamono daigų iš Ceilono. Vėliau jų pavyzdį pasekė Prancūzija ir Brazilija.

3) **Muškato riešutas ir gvaizdikėliai** yra irgi svečias iš Indijos. Gvazdikėlius vartojo jau babiloniečiai ir romėnai įvairiems reikalams.

4) **Vanilija** — tai juoda šaknies pavidalo lazdelė, yra lyg ir karalienė tarp visų prieskonių. Ji yra vaisius išdidžiosios orchidėjos. Šios gėlės yra apie 10,000 rūšių, o tik viena iš jų gamina puikiąją vaniliją. Prancūzai turi dideles vanilijos plantacijas Reunion saloje (Indijos vandenyse), kurios garsios visame pasaulyje. Ir olandai užsiima šio prieskonio auginimu Javos saloje. Kasmet daug tūkstančių tonų šių naudingų skanių prieskonių įvežama į Europą ir Ameriką, už kuriuos sumokama daugelis milionų dolerių.

Vargdienių Seselės Toronte

1948 m. aštuonios Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo Kongregacijos seselės atvyko į Torontą. Joms vadovauti buvo pavestas arkivyskupijos globojamas beturčių vaikų lopšelis.

Seserims darbą pradedant, lopšelyje tebuvo 24 kūdikiai. Šiandien šis lopšelis išaugo į didelį ir kultūringą Toronto miesto labdarybės įstaigą, ir jau turi 85 kūdikius. Lopšelyje, draug su seserimis, dirba 25 lietuvės moterys ir mergaitės. Kelios Toronto lietuvės, artimai pažinusios Vargdienių Seseles ir jų veiklą, panoro įsijungti į jų eiles ir išvyko į Putnam, Conn. Novicijatą.

Toronto Arkivyskupas džiaugiasi gražiu seserų darbu. Kanados Katalikių Moterų Lyga pakvietė Seseles į garbes nares.

Nors jų vedamas lopšelis yra kanadietiška įstaiga, seserys, kaip galėdamos, padeda lietuviams. Jų įstaigoje 20 lietuviukų yra radę prieglaudą. Prieš gruodžio 8-tąją seserys turėjo noveną, kurios metu meldėsi už kenčiančią Lietuvą ir persekiojamus lietuvius, už tėvynės gynėjus ir jos laisvės atgavimą.

Vakaras šoka

O. B. AUDRONĖ

Kai sūtemose vakaras svyra,
Kai sūtemose šoka langai —
Nubraukiu tyliai ašarą tyrą —

O ji sugrįžus rieda ilgai.
Nubraukiu tyliai ilgesį žalią,
Nubraukiu skausmą žemės toli —
Motinos veidas prieblandoj kelias
Ir žemė šaukia, žemė toli.

Kai sūtemose vakaras šoka,
Blaškosi juokas šiam ekrane —
Kai neišmokau, aš vis nemoku
Juos atsikviesti ir pas mane.

1951. XII.17.

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

CHICAGOJE

Solistė I. Motiekaitienė savo dainomis paįvairino sausio 6 d. Literatūros Vakarą.

Moterų Literatūros Vakaras, kurį ruošiant ypatingai daug darbo įdėjo vyr. skautininkė O. Zailskienė ir Z. Juškevičienė, praėjo pakilioje ir jaukioje nuotaikoje.

Sesuo M. Bernarda dirigavo Šv. Kazimiero akademikių Kalėdinę kantatą.

Istorikė V. Sruogienė sausio 5 d. Hollywood salėje skaitė įdomią paskaitą tema "Įžymiosios Lietuvos moterys", plačiai nušviesdama Liet. Kunigaikštienių asmenybes, pradedant Morta Mindaugiene. Paskaitą surengė **Kun. Birutės Karių Šeimų Moterų Dr-ja.** Ši, neseniai Chicagoje atsikūrusioji draugija ruošia iškilmingą vasario 16 d. minėjimą Lietuvių Auditorijoje.

Muzikės Giedros Gudauskienės sukurtas dvi dainas solistė I. Motiekaitienė gražiai interpretavo "Draugo" meno vakare sausio 6 d.

I. Motiekaitienės trylikametis sūnus tame pat koncerte pasirodė kaip gabus akompanijatorius ir gražiai pažengęs pianistas.

KITUR:

Poetė A. Karvelytė iš tolimosios Kolumbijos savo eilėraščiais gražiai bendradarbiauja USA spaudoje. Jos poezijos yra Kalėdinėje "Ateityje".

Lietuvos Dukterų Dr-jos Bostone pirmininkė yra I. Markšienė, vicepirmininkė B. Gailiūnienė, sekretorė St. Overkienė.

Bostono Sodalietės apdovanojo Kalėdų proga lietuvių parapijos vaikučius.

T. Babuškinaitė Bostono šeš tadieninės mokyklos eglutei pa rengė gražų vaikų baletą "Raudonoji kepuraitė". Eglutės rengime aktyviai dalyvavo **p. Galdikienė** ir **p. Leimonienė,** tėvų komiteto narės.

I. Trečiokienė, A. Grybaitė ir S. Čerienė rengia Spaudos Klubo Vasario 16 d. minėjimą New Yorke.

H. Tareilaitė (Waterbury, Conn.) yra didelė tremtinių globėja.

O. Sijevičienė yra Brooklyno A. Rožančiaus Dr-jos pirmininkė.

Šokėja E. Čiurlytė dalyvavo Šviesos Sambūrio N. Metų sutikime New Yorke

P. Skaistienė (Welland, Ont. Canada) parašė vaidinimą "Įkurtuvės", kurį lietuviai suvaidino bendruomenės parengime.

Argentinoje

M. Rimšaitė Avellanedoje susituokė su inž. V. Gogeliu.

S. Gintylaitė ištekėjo už inž. L. Klimek. Povestuvinėn kelionėn išvyko į Cordobą.

O. Lipinskienė, patekusi po sunkvežimiu, buvo sužeista.

O. Skatikaitė - Palubinskienė yra didelė Katalikų Akcijos veikėja. Jos sūnus Vytautas mokosi kunigų seminarijoje, Romoje.

M. M. Garbuzaitė yra Temperley Lietuvių Bendruomenės Jaunimo Sekcijos pirmininkė.

"Telefono valandos" solistai

Kaip ir paprastai, kiekvieną pirmadienį 9 v. (EST) vak. per NBC galime klausytis puikios klasikinės muzikos, išpildomos geriausių meninių pajėgų; sausio 14 d. — Zino Francescatti, smuikas, 21 d.:—Clifford Curson, pianistas, 28 d.: Ferrucio Tagliavini, tenoras, vasario 4 d.: Ezio Pinza, bosas (vis pirmadieniais).

UNESCO studijos apie informacinę tautų kultūrą

UNESCO (JT Kultūrinė Organizacija) paskelbė savo studiją apie informacinę tautų kultūrą. Išvadoje konstantuojama, kad 9/10 viso pasaulio žmonių neskaito laikraščių, neturi radijo priimtuvų ir nelanko kinų. Vakarų pusrutulyje kiekvienam tūkstančiui žmonių kasdien parduodama Kanadoje 245 laikraščių egzemplioriai, Kostarikoje 88, Kuboje 87, J. A. V. 334, Guatemaloje 13, Haiti 6, Hondurase 11, Nicaraguoj 37, Jamaikoje 37, Trinidad 80, Argentinoje 209, Bolivijoj 14, Brazilijoj 30, Čilėje 80, Kolumbijoj 55; Ecuadore 23, Paraguajoje 13, Uruguajuj 170, Peru 30, Venezueloj 65.

Pasaulyje yra 180 mil. radijo primtuvų

Kino filmų produkcijoj J. A. V. stovi pirmoje vietoje; toliau eina Indija, Japonija, Prancūzija, Vokietija, Anglija ir Meksika. Uoliausi kinų lankytojai yra Izraelio piliečiai: ten vidutiniškai kiekvienas gyventojas 38 kartus per metus nueina į kiną, kai tuo tarpu vidutiniškai meksikietis tik 4 kartus per metus pasižiūri kino filmų.

Dabar UNESCO rengia "Index Translationum", kuriuo nori nustatyt, kurių autorių knygos yra išverstos į kitas kalbas ir vertėjų vardus. Šituo indeksu norima nustatyt biblio grafinį sąjūdį kiekviename krašte.

Amerikiečiai pargabens žuvusius

Korėjoje. Jungtinių Tautų pusėje kovoja ir Kolumbijos batalionas. Kolumbijos laikraščiai praneša, kad jau 27 kareiviai Kolumbijos bataliono krito kovoje. o dar didesnis skaičius yra sužeistų. Washingtono pastangomis mirusiųjų kareivių lavonai bus atgabenti tėvynėn.